

VENDIM
Nr. 230, datë 13.3.2015

PËR TRAJTIMIN ME PAGESË TË
QIRASË PËR DISA FAMILJE QË
PREKEN NGA ZBATIMI I PROJEKTIT
“UNAZA E MADHE E TIRANËS,
SEGMENTI “KOMUNA E PARISIT-
RRUGA E KAVAJËS””

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 30 e 33, të ligjit nr. 9232, datë 13.5.2004, “Për programet sociale të strehimit”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Transportit dhe Infrastrukturës dhe të ministrit të Zhvillimit Urban, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Subjektet, sipas lidhjes nr. 1 bashkëlidhur këtij vendimi, që posedojnë ndërtime pa leje, me funksion banimi, të cilat preken nga zbatimi i projektit “Unaza e Madhe e Tiranës, segmenti “Komuna e Parisit - Rruga e Kavajës”, përfitojnë pagesën e qirasë për një periudhë dyvjeçare, nga data e hyrjes në fuqi të këtij vendimi.

2. Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës mbulon në masën 80% pagesën e qirasë për këto subjekte, nëpërmjet fondit të shpronësimit.

3. Ministria e Zhvillimit Urban mbulon në masën 20% pagesën e qirasë për këto familje, nëpërmjet fondit të programit të strehimit.

4. Enti Kombëtar i Banesave, brenda 10 (dhjetë) ditëve nga hyrja në fuqi e këtij vendimi, përcakton vlerën e qirasë mujore, e cila miratohet nga ministri i Zhvillimit Urban.

5. Për llogaritjen e vlerës së qirasë mujore, që përfiton çdo subjekt, Enti bazohet në:

a) normat e strehimit sipas vendimit nr. 814, datë 3.12.2004, të Këshillit të Ministrave, dhe strukturën e apartamentit që përfiton familja;

b) vlerën mesatare të qirasë së banesave në treg, të shprehur në lek/m².

6. Të dhënat sipas shkronjës “b”, të pikës 5, t’i referohen të njëjtës zonë ose zonave të ngjashme dhe të merren nga agjencitë imobiliare.

7. Subjektet e përcaktuara në lidhjen nr. 1, bashkëlidhur këtij vendimi, duhet të paraqesin pranë EKB-së certifikatën e gjendjes familjare.

8. Ngarkohen Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës, Ministria e Zhvillimit Urban dhe

Enti Kombëtar i Banesave për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Edi Rama

<i>Lista emërore e subjekteve që do të përfshihen në kategorinë e trajtimit me qera</i>			
Nr.	Emër Mbiemër	Numri i frymëve	Sipas Njës.Bash.
1	Kostandin Thanasi Theodhori	4 veta	Nj. nr. 6
2	Ethem Riza Vila	2 veta	Nj. nr. 6
3	Astri Lipo		
4	Bujar Demir Mehmeti	5 veta	Nj. nr. 6
5	Murat Mus Tafilaku	4 veta	Nj. nr. 5
6	Petrit Vela		
7	Gafur Hysen Vela	3 veta	Nj. nr. 6
8	Thanasi Grigor Todhri	5 veta	Nj. nr. 5
9	Floresha Ramazan Sherifi	4 veta	Nj. nr. 5
10	Altin Agim Isiu	3 veta	Nj. nr. 5
11	Fatjon Agim Muharremi	1 vetë	Nj. nr. 5
12	Astrit Idriz Demiri	4 veta	Nj. nr. 5
13	Kasem Shazivar Peza	2 veta	Nj. nr. 6
14	Bujar Mehmet Muharremi	7 veta	Nj. nr. 5
15	Hyrie Selman Karamani	1 vetë	Nj. nr. 5
16	Nazmi Muharremi		
17	Bajram Zyber Osmani (Ylvie)	3 veta	Nj. nr. 5
18	Esat Ahmet Jashari	6 veta	Nj. nr. 5
19	Gezim (Shpetim, Dritan) Seit Berisha	9 veta	Nj. nr. 5
20	Resmi Muça		
21	Emiljan Agim Abedini	4veta	Nj. nr. 6
22	Ramis Myftar Malushaj	7 veta	Nj. nr. 6
23	Faik Nibi Mejdani	6 veta	Nj. nr. 6
24	Zaber (Blerim) Koçi		
25	Abaz Demo Sherifi	6 veta	Nj. nr. 6
26	Shpetim Xhelal Hakrama	6 veta	Nj. nr. 5
27	Mehdi Shyqyri Haskasa	4 veta	Nj. nr. 5
28	Vasil Xhidra, Besnik Hysen Gjunksi	5 veta	Nj. nr. 5
29	Isuf Sefedin Ademi	4 veta	Nj. nr. 5
30	Gezim Ismail Rezi	5 veta	Nj. nr. 5
31	Saimir Xhelal Hakrama	4 veta	Nj. nr. 5
32	Minushe Tahir Xhepa	2 veta	Nj. nr. 6
33	Aleks Zafer Andrea	2 veta	Nj. nr. 5
34	Vagner Hiqmet Bushka	3 veta	Nj. nr. 5
35	Arben Shaqir Mersini	5 veta	Nj. nr. 5
36	Gezim Shaqir Mersini	4 veta	Nj. nr. 5
37	Nail Tafilagu	2 veta	Nj. nr. 5
38	Hodo Selami Bashllari	3 veta	Nj. nr. 5
39	Shkelqim (Gezim) Amdi Shaba	6 veta	Nj. nr. 5
40	Mujo Rexh Berisha	4 veta	Nj. nr. 6
41	Kujtim Nazmi Shaba	2 veta	Nj. nr. 5
42	Safet Shaqir Muharremi	9 veta	Nj. nr. 5
43	Arber Barzezi		
44	Hiqmet Reshat Mejdani	4 veta	Nj. nr. 5
45	Sami Shyqyri Haskasa	4 veta	Nj. nr. 5
46	Shaqir Avdi Mersini	1 vetë	Nj. nr. 5
47	Sabri Rushit Gjana	4 veta	Nj. nr. 6
48	Ethem Vila	është numri rendor 2	
49	Fari Hasa		
50	Lumturije (Altin) Jahja Sherifi	5 veta	Nj. nr. 6
51	Zamira Mehmet Muharremi	6 veta	Nj. nr. 5
52	Romeo Sulejmani		
53	Perparime Kamberi		
54	Ladi Demiri		
55	Erjon (Mir) Rasim Dako	7 veta	Nj. nr. 6
56	Avdul Ferra		
57	Elvis Rasim Dako	5 veta	Nj. nr. 6
58	Vasil Riza Mejdani	3 veta	Nj. nr. 5
59	Gjergj Gezim (B/P) Jashari	5 veta	Nj. nr. 5
60	Bashkim Ibrahim Qershori	10 veta	Nj. nr. 5
61	Agustin (Kadrije) Myrteza Xhepa	4 veta	Nj. nr. 5

62	Vath Rexhep Ymeri	7 veta	Nj.nr. 5
63	Arben Minella Bardhi	6 veta	Nj.nr. 5
64	Feridon Duka		
65	Qazim Fasli Ymeri	6 veta	Nj.nr. 6
66	Petrit Skender Xhani	5 veta	Nj.nr. 5
67	Besim Sehri Basha	6 veta	Nj.nr. 6
68	I pa identifikuar		
69	I pa identifikuar		
70	I pa identifikuar		
Lista shitesë e familjeve mbështetur në certifikatat, pajisur nga njësitë bashkiake			
71	Fatime Zeqo Ymeri	5 veta	Nj.nr. 6
72	Brace Demo Sherifi	6 veta	Nj.nr. 6
73	Ilir Qazim Sherifi	4 veta	Nj.nr. 6
74	Fatime Qemal Mehmeti	1 vete	Nj.nr. 6
75	Miksail Demir Mehmeti	2 veta	Nj.nr. 6
76	Fatjon Kujtim Shaba	3 veta	Nj.nr. 5
77	Klodian Kujtim Shaba	3 veta	Nj.nr. 5
78	Zaimir Kujtim Shaba	3 veta	Nj.nr. 5
79	Natasha Reshat Sherifi	3vete	Nj.nr. 5
80	Flamur Ramazan Sherifi	5 veta	Nj.nr. 5
81	Mimoza Hilami Sherifi	2 veta	Nj.nr. 5
82	Ramazan Ymer Sherifi	3 veta	Nj.nr. 5
83	Gezim Ahmet Jashari	2 veta	Nj.nr. 5
84	Perparim Emin Gatali	4 veta	Nj.nr. 5
85	Kujtim Sulejman Maliqi	10 veta	Nj.nr. 5
86	Krenar Riza Ibrahim	5 veta	Nj.nr. 5
87	Ramazan (Ladi) Maliqi Serjani	10 veta	Nj.nr. 5
88	Ardian Ramazan Serjani	7 veta	Nj.nr. 5

Shënim: Numri i familjeve dhe i frymëve ka dalë në bazë të certifikatave të lëshuara nga njësitë bashkiake

Për 18 familje është rritur numri, mbështetur në certifikatat mbasi në

Listë ishin dy deri në tri familje bashkë

Lista nga 1 - 70 është sipas listës së parë të hartuar nga grupi i punës vitin e kaluar.

Emrat në këtë listë janë verifikuar me certifikatat familjare dhe i është shtuar atësia

Lista 71-88 përmban emrat shitesë që kanë dalë nga kryqëzimi i të dhënave me certifikatat familjare

VENDIM

Nr. 234, datë 18.3.2015

PËR NJË NDRYSHIM NË VENDIMIN NR. 929, DATË 17.11.2010, TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, “PËR KRIJIMIN DHE PËRDORIMIN E FONDIT TË VEÇANTË”, TË NDRYSHUAR

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të nenit 4, të ligjit nr. 10405, datë 23.4.2011, “Për kompetencat për përcaktimin e pagave dhe të shpërblimeve”, dhe të nenit 11, të ligjit nr. 160/2014, “Për buxhetin e vitit 2015”, me propozimin e ministrit të Financave, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Pika 9, e vendimit nr. 929, datë 17.11.2010, të Këshillit të Ministrave, të ndryshuar, riformulohet si më poshtë vijon:

“9. Përfshijmë, për punonjësit e Parkut Kombëtar të Divjakës jepet shpërblim, në masën deri në 40 000 (dyzet mijë) lekë, nga fondi i

veçantë i akorduar për Ministrinë e Mjedisit, për vitin 2015.”.

2. Ngarkohen Ministria e Financave dhe Ministria e Mjedisit për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI

Edi Rama

VENDIM

Nr. 235, datë 18.3.2015

PËR NJË SHITESË NË NUMRIN E PUNONJËSVE DHE TË FONDEVE BUXHETORE PËR AGJENCINË E ZBATIMIT TË REFORMËS TERRITORIALE, PËR VITIN 2015

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të nenit 44, të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, dhe të neneve 11, 13 e 15, të ligjit nr. 160/2014, “Për buxhetin e vitit 2015”, me propozimin e ministrit të Financave, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Numri i punonjësve të Agjencisë së Zbatimit të Reformës Territoriale bëhet 12 veta.

2. Numri i punonjësve rezervë, parashikuar në ligjin nr. 160/2014, “Për buxhetin e vitit 2015”, pakësohet me 12 veta dhe mbetet gjithsej 73 veta.

3. Në buxhetin e miratuar për vitin 2015, në programin “Shërbime të tjera”, të grupit buxhetor “Institucione të tjera qeveritare”, shtohet fondi prej 26 500 000 (njëzet e gjashtë milionë e pesëqind mijë) lekësh, i detajuar përkatësisht, në zërin “Shpenzime korrente”, në shumën 22 000 000 (njëzet e dy milionë) lekë, dhe në zërin “Shpenzime kapitale”, në shumën 4 500 000 (katër milionë e pesëqind mijë) lekë, për Agjencinë e Zbatimit të Reformës Territoriale.

4. Fondi i shtuar sipas pikës 3, në shumën 26 500 000 (njëzet e gjashtë milionë e pesëqind mijë) lekë, të përballohet nga fondi rezervë i Këshillit të Ministrave.

5. Ngarkohen Ministria e Financave dhe Agjencia e Zbatimit të Reformës Territoriale për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Edi Rama

VENDIM
Nr. 238, datë 18.3.2015

PËR DISA SHITESA NË VENDIMIN NR. 834, DATË 21.11.2012, TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, “PËR MIRATIMIN E LISTËS PËRFUNDIMTARE TË PRONAVE TË PALUAJTSHME PUBLIKE, QË TRANSFEROHEN NË PRONËSI OSE NË PËRDORIM TË BASHKISË BERAT, TË QARKUT TË BERATIT”

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të neneve 3, shkronja “e”, 5, 8 e 17, të ligjit nr. 8744, datë 22.2.2001, “Për transferimin e pronave të paluajtshme publike të shtetit në njësitë e qeverisjes vendore”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Punëve të Brendshme, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Kalimin në pronësi të Bashkisë Berat të pasurive me numrat rendorë 741, 742, 743, 744, 2949, 2950, 2951 e 2952, sipas formularëve bashkëlidhur, me qëllim ndërtimin e objekteve të Ujësjetës – Kanalizimeve sh.a., Berat - Kuçovë.

2. Të dhënat për pronat e përmendura në pikën 1, të këtij vendimi, pasqyrohen në listën bashkëlidhur vendimit nr. 834, datë 21.11.2012, të Këshillit të Ministrave, ndërsa pronat me numrat rendorë 2949, 2950, 2951 e 2952 t'i shtohen edhe listës së inventarit të pronave të paluajtshme shtetërore nën juridiksionin territorial dhe administrativ të Bashkisë Berat.

3. Bashkisë së Beratit i ndalohet të ndryshojë destinacionin e pronave të përcaktuara në pikën 1, të këtij vendimi, ta tjetërsojë ose t'ua japë në përdorim të tretëve.

4. Ngarkohen Ministria e Punëve të Brendshme, Zyra Qendrore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme dhe Bashkia Berat për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Edi Rama

1. FORMULAR PER INVENTARIZIMIN E PRONAVE TE PALUAJTSHME SHTETERORE (Per inventarizimin e pronave te vecanta)										
Bashkia: Berat				Identifikoi: Skënder DHRAMI (Specialist) (emri, mbiemri, pozicioni zyrtar) Supervizori: Meleqe Spahiu (Drejtor i drejtorise se MPBQSG) (emri, mbiemri, pozicioni zyrtar) Aprovoi: Fadil NASUFI (Kryetar i Bashkise) (emri, mbiemri, pozicioni zyrtar, seli, firma, vula)						
Fusha e përdorimit të Pronës: Troje - Sheshe										
Nr. Rend.	Zona Kadastr. & Indeks i Hartes	Nr. Pasurisë	Lloji i Pronës	Emri i Pronës Adresa	Sip. Totale e Pronës (m ²)	Nga Sip. Totale (Sa Nderese (m ²))	Funksioni për të cilin përdoret Prona	Institucioni / Enti me përgjegjësi administrative	Institucioni / Enti përdorues Statusi juridik i përdorimit	Të dhëna të tjera (Shënime të veçanta)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2949	8501 A-4	1963	Tsuall	Tsuall Lagja Bankade	476		Sheshe	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Zënë forcërisht
2950	8501 A-4	1964	Tsuall	Tsuall Lagja Bankade	26		Sheshe	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Zënë forcërisht
2951	8501 A-4	1966	Tsuall	Tsuall Lagja Bankade	46		Sheshe	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Zënë forcërisht
2952	8501 A-4	1967	Tsuall	Tsuall Lagja Bankade	285		Sheshe	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Zënë forcërisht

21	8502 H-4	1/44	Truall Ndertese	Kopeshi i femijeve Lagja Kala Bashkia Berat	480	240	Arsim parashkollor	Ministria e Arsimit dhe e Shkencave	Drejtoria Arsimore Berat	Korrigjin sip. Truall ishte 375 behet 480 m ² , korrigjin sip. objekti ishte 175 behet 240
24	8503 K-7,8	8/29,8/30	Truall Ndertese	Shkolla e Mesme Profesionale "Kristo Isak" Bashkia Berat	4270	1660	Arsim parauniversitar	Ministria e Arsimit dhe e Shkencave	Drejtoria Arsimore Berat	Korrigjin sip. Truall ishte 3200 behet 4270m ² , korrigjin sip. objekti ishte 2092 behet 1660
29	8502 K-6,L-6	14/38	Truall Ndertese	Qendra Ekonomike Arsimore Bashkia Berat	1300	813	Administratë	Ministria e Arsimit dhe e Shkencave	Drejtoria Arsimore Berat	Korrigjin i numrit te pasurise ishte 19/233 behet 14/38 indeksi hartes behet K-6,L-6 Zona kadastrale 8502
705	8501 J-4	17/213	Truall	Lulishte Lagja Muzakaj	1882		Shesh	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Korrigjim i emertimit te pasurise nga truall ne lulishte
741	8501 A-4	19/61	Truall	Truall Lagja Bankade	710		Ambjent ndihmes	Bashkia Berat	Bashkia Berat	
742	8501 A-4	19/62	Truall	Truall Lagja Bankade	2645		Ambjent ndihmes	Bashkia Berat	Bashkia Berat	
743	8501 A-4	19/65	Truall	Truall Lagja Bankade	382		Ambjent ndihmes	Bashkia Berat	Bashkia Berat	
744	8501 A-4	19/68	Truall	Truall Lagja Bankade	1319		Ambjent ndihmes	Bashkia Berat	Bashkia Berat	
1191	8502 K-6	12/95 12/96	Truall ndertese	Shtepi Pioneer Lagja 10 Komiku Bashkia Berat	550	250	Kulture	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Korrigjin sip. Truall ishte 292 behet 550 m ² , korrigjin sip. objekti ishte 292 behet 250 nr pasurise nga 12/95, behet 12/95, 12/96
1197	8503 K-8	7,142	Truall ndertese	Kubu shumspordit(mundje gjmnastik) Lagja kushtirim Bashkia Berat	680	570	Sport	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Korrigjin sip. Truall ishte 240 behet 680 korrigjin sip. objekti ishte 240 behet 570 nr pasurise nga 7/66, 7/68,7/69; behet 7/142
1200	8501 J-3	14/46 14/43	Truall	Kend sportiv Lagja Deshmoret e Kombit Bashkia Berat	2100		Sport	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Korrigjin sip. Truall ishte 1513 behet 2100 m ² , korrigjin numri pasurise ishte 14/46, behet 14/43,14/46
1243	8503 K-8 J-8	9/85 9/58	Truall ndertese	Qendhe nr 3 Lagja Donika Kastrioti Bashkia Berat	1070	280	Shërbim social	Bashkia Berat	Qendra Ekonomike Arsimore Berat	Korrigjin sip. Truall ishte 400 behet 1070 m ² , korrigjin sip. objekti ishte 125 behet 280
64	8502 J-6	12/16,6 12/5	trouar	trouar Tek Bashkia Bashkia Berat	682		Shesh	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Korrigjohet lloji i prones nga truall ne trouar dhe emertimi i prones nga lulishte ne trouar
1231	8502 I-5,J-5	8/153	Truall ndertese	Tregu industrial ushqimor Lagja 13 Shtatori Bashkia Berat	920	920	Zhvillim ekonomik	Bashkia Berat	Bashkia Berat	Ndertese 2-3 kateshe

VENDIM

Nr. 241, datë 18.3.2015

PËR DISA NDRYSHIME NË VENDIMIN NR. 555, DATË 11.8.2011, TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, "PËR MIRATIMIN E STRUKTURËS DHE TË NIVELEVE TË PAGAVE TË PUNONJËSVE ME ARSIM TË LARTË NË SISTEMIN E MINISTRISË SË SHËNDETËSISË DHE SPITALIN USHTARAK QENDROR UNIVERSITAR, NË SISTEMIN E MINISTRISË SË MBROJTJES, TË PUNONJËSVE TË INFERMIERISTIKËS, NË SISTEMIN E MINISTRISË SË SHËNDETËSISË E MINISTRISË SË MBROJTJES, SI DHE PËR TRAJTIMIN E MJEKËVE NË STRUKTURAT E FORCAVE TË ARMATOSURA", TË NDRYSHUAR

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të nenit 7, të ligjit nr. 152/2013, "Për nëpunësin civil", të ndryshuar, të pikës 2, të nenit 4, të ligjit nr. 10405, datë 24.3.2011, "Për kompetencat për caktimin e pagave dhe të shpërblimeve", të ligjit nr. 147/2014, "Për shërbimin e urgjencës mjekësore", dhe të ligjit nr. 160/2014, "Për buxhetin e vitit 2015", me propozimin e ministrit të Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike dhe ministrit të Financave, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Në vendimin nr. 555, datë 11.8.2011, të Këshillit të Ministrave, bëhen këto ndryshime:

a) Lidhja nr. 1 (kreu 1.8), e përmendur në pikën 2, të vendimit, zëvendësohet me lidhjen nr. 1 (kreu 1.8), që i bashkëlidhet dhe është pjesë përbërëse e këtij vendimi;

b) Lidhja nr. 2 (kreu 2.7), e përmendur në pikën 3, të vendimit, zëvendësohet me lidhjen nr. 2 (kreu 2.7), që i bashkëlidhet dhe është pjesë përbërëse e këtij vendimi.

2. Efektet financiare, për paga e sigurime shoqërore, të përballohen nga fondet e buxhetit të Ministrisë së Shëndetësisë, miratuar për vitin 2015.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i shtrinë efektet financiare nga data 1 mars 2015.

KRYEMINISTRI
Edi Rama

LIDHJA I (KREU 1.8)

STRUKTURA E PAGAVE PËR PUNONJËSIT ME ARSIM TË LARTË NË QENDRËN KOMBËTARE TË URGJENCAVE MJEKËSORE

		PAGA MUJORE					
		PAGA INDIVIDUALE			SHITESA E POZICIONIT		
	EMËRTIMI	Paga e Grupit (PG)	Shtesa për vjetërsi (SHV)	Shtesa për Kualifikim (SHK)	Shtesa për pozicion (SHP)	Shtesa për kushte pune (SHKP)	Totali
		1	2	3	4	5	
1	Drejtor	14000	2%		91700		Nga..deri lekë
2	Kryepilot	14000	2%		73000	8000	Nga..deri lekë
3	Pilot	14000	2%		71000	8000	Nga..deri lekë
4	Teknik helikopteri	14000	2%		68000		Nga..deri lekë
5	Shef sektori	14000	2%		41300		Nga..deri lekë
6	Specialist i lartë	14000	2%		31050		Nga..deri lekë

LIDHJA 2 (kreu 2.7)

STRUKTURA E PAGAVE PËR TEKNIKËT NË QENDRËN KOMBËTARE TË URGJENCAVE MJEKËSORE

		PAGA MUJORE					
		PAGA INDIVIDUALE			SHITESA E POZICIONIT		
	EMËRTIMI	Paga e Grupit (PG)	Shtesa për vjetërsi (SHV)	Shtesa për Kualifikim (SHK)	Shtesa për pozicion (SHP)	Shtesa për kushte pune (SHKP)	Totali
		1	2	3	4	5	
1	Teknik i përgjithshëm, Teknik elektrik		2%	0	32000		Nga...deri lekë

UDHËZIM
Nr. 10, datë 9.3.2015

**“PËR PËRCAKTIMIN E PROCEDURAVE
PËR MENAXHIMIN NËPËRMJET
FONDIT KOMBËTAR TË
BASHKËFINANCIMIT TË BUXHETIT
TË SHTETIT PËR PROJEKTET IPA”**

Në mbështetje të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, të nenit 7 të ligjit nr. 8485, datë 12.05.1999 “Kodi i Procedurave Administrative të Republikës së Shqipërisë”, të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, të ligjit nr. 10296, datë 8.7.2010, “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” dhe ligjit nr. 9840, datë 10.12.2007, “Për ratifikimin e “Marrëveshjes kuadër ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Komisionit të Komuniteteve Evropiane për rregullat e bashkëpunimit për asistencën për Shqipërinë, në kuadër të zbatimit të instrumentit të parazgjerimit (IPA)”, VKM nr. 23, datë 12.1.2011, “Për përcaktimin e funksioneve, të përgjegjësisë dhe të marrëdhënieve ndërmjet autoriteteve të strukturave të menaxhimit të decentralizuar të asistencës së Bashkimit Europian, në kuadër të Instrumentit të Parazgjerimit (IPA), Komponenti I: Asistenca e Tranzicionit dhe Forcimi Institucional”, ministri i Financave

UDHËZON:

Përkuftizime

Të gjitha strukturat e Menaxhimit të Decentralizuar të përfshira në këtë udhëzim kryejnë funksionet dhe detyrat e tyre sipas përcaktimeve të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 23, datë 12.1.2011, “Për përcaktimin e funksioneve, të përgjegjësisë dhe të marrëdhënieve ndërmjet autoriteteve të strukturave të menaxhimit të decentralizuar të asistencës së Bashkimit Europian, në kuadër të Instrumentit të Parazgjerimit (IPA), Komponenti I: Asistenca e Tranzicionit dhe Forcimi Institucional”,

II. Procedurat për planifikimin (programimi)

II.1 Programet dhe projektet përkatëse që financohen nga fondet e BE-së, si edhe me

bashkëfinancim nga buxheti i shtetit duhet të jenë pjesë e programit buxhetor afatmesëm, si edhe buxhetit vjetor të Njësive Shpenzuese të Qeverisjes së Përgjithshme (NJSHQP)

II.2 Gjatë procesit të hartimit të programit buxhetor afatmesëm dhe të buxhetit vjetor, midis Njësive Shpenzuese të Qeverisjes së Përgjithshme (NJSHQP) dhe Fondit Kombëtar duhet të bëhen rakordimet përkatëse, për përfshirjen në buxhet të programeve dhe projekteve përkatëse, të cilat janë me bashkëfinancim me fondet e BE-së.

Procedurat e detajuara të planifikimit të fondeve, si dhe afatet përkatëse janë të njëjta me ato të përcaktuara në udhëzimet për planifikimin e buxhetit afatmesëm, të buxhetit vjetor dhe të kalendarit vjetor të shpenzimeve.

II.3 CFCU-ja, si strukturë përgjegjëse për kontraktimin dhe tenderimin, përgatit dhe dorëzon pranë Fondit Kombëtar një parashikim/plan të koordinuar të fondeve të BE-së (IPA), bazuar në llogaritjet e tyre dhe në fazën e gjendjes së implementimit të programit/ projektit sipas planit përkatës të prokurimit, statusin e zbatimit të programit, si dhe detyrimet e pagesave që rrjedhin nga kontratat e nënshkruara me kontraktorët/ përfituesit, duke respektuar rregullat PRAG të BE-së, sipas afateve të dorëzimit të kërkesave buxhetore afatmesme.

Fondi Kombëtar shqyrton dhe krahason të dhënat/shifrat nga kërkesat e NJSHQP, me parashikimin/planin e hartuar nga CFCU, duke përgatitur një parashikim/plan të koordinuar të fondeve të BE-së (IPA).

Parashikimi i koordinuar si më sipër i bëhet me dije të gjitha NJSHQP, me qëllim negocimin e vlerave përfundimtare të bashkëfinancimit për projektet IPA. Më pas, lista përfundimtare i dërgohet Ministrisë përgjegjëse për investimet (MZHETTS) dhe strukturës përgjegjëse të Buxhetit në Ministrinë e Financave.

III. Procedurat për zbatimin

III.1 Gjatë procesit të detajimit të fondeve buxhetore të miratuara në ligjin e buxhetit, nëpunësit autorizues të NJSHQP-ve janë përgjegjës për përfshirjen e fondeve të bashkëfinancimit dhe TVSH-së të pagueshme nga buxheti i shtetit për projektet e financuara nga BE dhe dërgimin e tyre për miratim në ministrinë përgjegjëse për investimet publike dhe Ministrinë

e Financave. Nëpunësit autorizues janë, gjithashtu, përgjegjës edhe për përfshirjen e këtyre fondeve në planin mujor të arkës.

Struktura përgjegjëse në Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit dërgon kopje të kërkesave për buxhet afatmesëm dhe kërkesat shitesë nga NJSHQP-të, për projekte të bashkëfinancuara me fondet e BE-së, Fondit Kombëtar sipas afateve të përgatitjes së buxhetit afatmesëm dhe buxhetit vjetor, duke njoftuar edhe për kalendarin e zhvillimit të diskutimeve të këtyre kërkesave me njësitë qendrore.

III.2 Fondet vjetore të bashkëfinancimit të palës shqiptare nga buxheti i shtetit (fondi i planifikuar në strukturën përkatëse të buxhetit vjetor në NJSHQP) do të kalojnë nga llogaria e unifikuar e Thesarit “Depozitë e qeverisë” në Bankën e Shqipërisë (TSA) në llogarinë e Fondit Kombëtar në Bankën e Shqipërisë brenda muajit janar të çdo viti. Fondi Kombëtar nëpërmjet ZKA-së, urdhëron sekretarët e përgjithshëm/-zyrtarët autorizues të NJSHQP-ve për kalimin e shumës përkatëse të bashkëfinancimit dhe TVSH-së (në rast se është e aplikueshme) nga TSA-ja në Llogarinë e Fondit Kombëtar në Bankën e Shqipërisë.

Përfundimisht për vitin 2015, urdhri për transferimin e bashkëfinancimit do të bëhet menjëherë pas hyrjes në fuqi të këtij udhëzimi.

III.3 Në rastet kur ZKA-ja në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit në Ministrinë e Financave, vlerësojnë se shuma e bashkëfinancimit është e konsiderueshme (në raport me buxhetin e NJSHQP-së dhe/ose madhësinë e projektit), kalimi i shumës përkatëse të bashkëfinancimit dhe TVSH-së (në rast se është e aplikueshme) nga TSA-ja në Llogarinë e Fondit Kombëtar në Bankën e Shqipërisë, bëhet me disa këste sipas procedurës së mëposhtme:

Kësti i parë i fondeve të bashkëfinancimit nga TSA-ja në Llogarinë e Fondit Kombëtar në Bankën e Shqipërisë, kalohet brenda 15 ditëve nga depozitimi pranë NJSHQP-së të urdhrit të transferimit të lëshuar nga ZKA-ja. Ky këst, në formë paradhënieje do të konsiderohet si shpenzim në strukturën përkatëse buxhetore të institucionit buxhetor dhe do të jetë e barabartë me 50% të fondit të bashkëfinancimit dhe TVSH-së të parashikuar për vitin korrent.

Këstet vijuese, përlllogariten bazuar në

parashikimin e likuiditetit të bërë nga Fondi Kombëtar dhe dokumentacioni justifikues i shpenzimit i paraqitur nga CFCU-ja në zbatim të legjislacionit në fuqi. Urdhri për transferimin e fondeve duhet të shoqërohet me kopje të faturave dhe/ose dokumenteve justifikuese të fondit të shpenzuar që kërkohet të rimbursohet.

Sekretari i përgjithshëm/zyrtari autorizues i NJSHQP-së, brenda 15 ditëve kalendarike nga marrja e urdhrit të ZKA-së, kryen rakordimet e nevojshme dhe konfirmon urdhërshpenzimin duke ia paraqitur atë degës së Thesarit për transferimin e fondit nga TSA-ja në llogarinë përkatëse të Fondit Kombëtar në Bankën e Shqipërisë, sipas procedurës ekzistuese të kryerjes së transaksioneve të qeverisjes së përgjithshme nëpërmjet sistemit të Thesarit.

III.4 Shpenzimet që rrjedhin nga diferencat e kurseve të këmbimit dhe komisionet bankare të krijuara gjatë kryerjes së transaksioneve bankare në funksion të programeve/projekteve IPA, mbulohen nga buxheti i NJSHQP-së (shpenzimet operative). ZKA-ja në urdhrin për transferim përlllogarit dhe përfshin në shumën që kërkohet të transferohet edhe shpenzimet e parashikuara për mbulimin e diferencave nga kursi i këmbimit dhe komisionet bankare. Njësitë shpenzuese të qeverisjes së përgjithshme transferojnë të plotë shumën e përlllogaritur dhe kërkuar nga ZKA-ja në llogarinë speciale të Fondit Kombëtar në Bankën e Shqipërisë.

Në fund të vitit struktura përgjegjëse e Fondit Kombëtar rakordon me njësinë shpenzuese përkatëse të qeverisjes së përgjithshme për kthimin e transfertave të papërdorura për mbulimin e këtyre shpenzimeve.

IV. Procedurat e raportimit

Të dhënat e transaksioneve në pikën III.2 dhe/ose III.3, si më sipër, do të konsolidohen automatikisht nga SIFQ-ja në zërat ekzistues të raportit mujor dhe vjetor të treguesve fiskalë buxhetorë të konsoliduar, të dhënat e të cilit rakordohen, raportohen dhe publikohen periodikisht në zbatim të rregullores së brendshme.

Struktura përgjegjëse e Fondit Kombëtar në përputhje me përcaktimet e këtij udhëzimi dhe të pikës 2.e, të udhëzimit nr. 28, datë 18.12.2014, “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2014”, brenda datës 5 të muajit

pasardhës dërgon raportimin për llogaritë speciale të fondeve të bashkëfinancimit në Bankën e Shqipërisë sipas formatit bashkëlidhur këtij udhëzimi si pjesë integrale e tij.

V. Procedura për financim të veçantë afatshkurtër

Në rastet kur si pasojë e një vonese procedurale apo për arsye të tjera objektive, transferimi i fondeve nga BE-ja paraqet vonesa duke krijuar nevojë për financim afatshkurtër (*bridge financing*), ndiqet procedura e mësipërme analoge me transferimin e kështit të parë në formë paradhënieje. Si burim i parë i financimit shërbejnë fondet e programuara si kosto lokale/TVSH për projekte të financuara me fonde IPA, ekzekutimi i të cilave është më i ngadaltë se skeduli i parashikuar. Në rast se këto

fonde janë të pamjaftueshme, Fondi Kombëtar me aprovimin e ZKA-së i paraqet Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit kërkesën për sigurimin e fondeve të nevojshme. Si burim i fundit i financimit, mund të shërbejë fondi rezervë duke ndjekur procedurat e përcaktuara nga legjislacioni në fuqi.

Fondi Kombëtar është përgjegjës për kthimin e fondeve në buxhetin e shtetit menjëherë pas marrjes së fondeve të vonuara/munguara nga BE-ja.

Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I FINANCIVE
Shkëlqim Cani

MINISTRIA _____

RAPORTIM _____

T E DALAT		PERIUDHA
ANALIZA	EMERTIMI	Leksi
TOTALITE DALA		0.00

T E HYRAT		Leksi
ANALIZA	EMERTIMI	
TOTALITE HYRA		0.00

DIFERENCA	
T E DALA MINUS T E HYRA =	
=NDRYSHIMI GJENDJES NE END , SHITESH(-)	
PAKESIM(+)	
0.00	

INFORMATA MUJORE

GJENDJA MONETARE NE Fillim TE PERIUDHES		PERIUDHA
VLERA MONETARE NE Fillim TE PERIUDHES		
TOTALI		0.00

GJENDJA MONETARE NE FUND TE PERIUDHES	
VLERA MONETARE NE FUND TE PERIUDHES	
TOTALI	
0.00	

NDRYSHIMI GJENDJES NE END , SHITESH(-) PAKESIM(+)	0.00
DOKUMENTA NE UDHETIM	KONTROLLE _____

UDHËZIM

Nr. 6/2, datë 19.3.2015

**PËR NJË NDRYSHIM NË UDHËZIMIN
NR. 6, DATË 30.1.2015 “PËR TATIMIN
MBI VLERËN E SHTUAR NË
REPUBLIKËN E SHQIPËRISË”, TË
NDRYSHUAR**

Në mbështetje të nenit 102, pika 4, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, të ligjit nr. 92/2014, datë 24.7.2014 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar në Republikën e Shqipërisë”, ministri i Financave

UDHËZON:

Në udhëzimin nr. 6, datë 30.1.2015, “Për tatimin mbi vlerën e shtuar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, bëhet ndryshimi i mëposhtëm:

1. Paragrafi 1, i pikës 10, të nenit 51, ndryshohet me këtë përmbajtje:

“10. Kafshët për majmëri, importimi i të cilave është i përjashtuar nga tatimi mbi vlerën e shtuar, në bazë të nenit 56, pika 40 e ligjit, janë kafshët e gjalla për majmëri, të klasifikuara sipas kodeve të mëposhtëm të NK-së:

KODI NK	PËRSHKRIMI
01012990	- - - Të tjera
01013000	- - Gomerë
01019000	- Të tjera
01022905	- - - Të nënklasës Bibos apo të nënklasës Poephagus
01022910	- - - Me peshë jo më shumë se 80 kg
01022929	- - - - Të tjera *
01022949	- - - - Të tjera
01022959	- - - - - Të tjera
01022969	- - - - - Të tjera
01022999	- - - - - Të tjera
01023910	- - - Të llojit shtëpiak
01023990	- - - Të tjera
01029091	- - - Të llojit shtëpiak
01029099	- - - Të tjera
01031000	- Kafshë të racës së pastër
01039110	- - - Të një peshe nën 30 kg
01039110	- - - Të një peshe mbi 30 kg
01039190	- - - Të tjera
01039211	- - - - Dosa që kanë pjellë të paktën një herë, të një peshe jo më pak se 160 kg
01039219	- - - - Të tjera
01039290	- - - Të tjera
01041010	- - Të racës së pastër
01041030	- - - Qingja (deri në një vjeç)
01041080	- - - Të tjera
01042010	- - Të racës së pastër
01042090	- - Të tjera
01051111	- - - - Killoçka
01051119	- - - - Të tjera
01051191	- - - - Killoçka
01051199	- - - - Të tjera
01051200	- - Gjela dhe pula deti
01051300	- - Rosa
01051400	- - Pata
01051500	- - Guinea fowl (... të familjes të fazan, pallonj shartuar me ...)
01059400	- - Shpendë të llojit Gallus domesticus, me peshë jo më shumë se 2 000 g
01059910	- - - Rosa
01059920	- - - Pata
01059930	- - - Gjela dhe pula deti
01059950	- - - Pulë afrikane
01061100	- - Primatet
01061200	- - Balenat, delfinët dhe derrat e detit (gjitarë të llojit cetacea); lopët e detit (gjitarë të llojit sirenia)
01061300	- - Devetë dhe gamilet (Camelidae)
01061410	- - - Lepujt shtëpiak
01061490	- - - Të tjera
01061900	- - Të tjera
01062000	- Zvarranikët (përfshirë gjarpërinjtë dhe breshkat detare)
01063100	- - Shpendët grabitqarë
01063200	- - Psittaciformes (duke përfshirë papagallët, papagall trupvogël, macaës dhe cockatoos)
01063300	- - Strucat; emus (Dromaius novaehollandiae)
01063910	- - - Pëllumbat
01063980	- - - Të tjera
01064900	- - Të tjera
01069000	- Të tjera
03019110	- - - Të llojit Oncorhynchus apache dhe Oncorhynchus chrysogaster (rasat)
03019190	- - - Të tjera (rasat)
03019210	- - - Të një gjatësie më pak se 12 cm (rasat)
03019230	- - - Të një gjatësie prej 12 cm por jo më shumë se 20 cm (rasat)

03019290	- - - Të një gjatësie prej 20 cm ose më shumë (rasat)
03019300	- - Krap (rasat)
03019410	- - - Ton me fletë notuese blu (Thunnus thynnus) (rasat)
03019490	- - - Ton me fletë notuese blu (Thunnus orientalis) (rasat)
03019500	- - Ton me fletë notuese blu, i jugut (Thunnus maccoyii) (rasat)
03019911	- - - Salmoni i Paqësorit (oncorhynchus nerka, Oncorhynchus gorboscha, Oncorhynchus keta, Oncorhynchus tshawytscha, Oncorhynchus kisutch, Oncorhynchus masou dhe Oncorhynchus rhodurus), salmoni i Atlantikut (Salmo salar) dhe salmoni i Danubit (Hucho h
03019918	- - - - Të tjera (rasat)
03019985	- - - Të tjera (rasat)

2. Në pikën 5, të nenit 68 “Libri i shitjeve dhe libri i blerjeve”, fjalët “jo më vonë se data 14” zëvendësohen me fjalët “jo më vonë se data 10”.

3. Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I FINANCAVE
Shkëlqim Cani

UDHËZIM
Nr. 11, datë 9.3.2015

**MBI ZBATIMIN E VKM NR. 89, DATË
26.1.2012, “PËR PËRCAKTIMIN E
KRITEREVE TË DOKUMENTACIONIT
DHE TË PROCEDURAVE TË
SHËRBIMIT TË KUJDESTARISË**

Në mbështetje të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe në bazë të pikës 2, të kreut V, të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 89, datë 26.1.2012, “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”,

UDHËZOJ:

1. Njësitë e qeverisjes vendore informojnë nëpërmjet fushatave sensibilizuese ose bashkëpunimit me organizata të ndryshme jofitimprurëse, të cilat kanë në fokusin e tyre përkujdesjen sociale për fëmijët në nevojë, shtetasit që kanë brenda juridiksionit të tyre, mbi përfshirjen në ofrimin e shërbimit të kujdestarisë për fëmijët në nevojë.

2. Njësitë e qeverisjes vendore bashkëpunojnë me organizatat jofitimprurëse për identifikimin e familjeve, të cilat ofrojnë shërbimin e kujdestarisë.

3. Familjet kujdestare aplikojnë pranë seksionit të ndihmës ekonomike dhe përkujdesjes shoqërore, në njësinë e qeverisjes vendore ku

banojnë, për të ofruar shërbimin e kujdestarisë për fëmijët në nevojë, sipas formularit nr. 1, bashkëlidhur vendimit nr. 89, datë 26.1.2012, “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”.

4. Administratori shoqëror informon familjen aplikuese kujdestare mbi të drejtat dhe detyrimet për ofrimin e shërbimit të kujdestarisë dhe në konsideratë të vendimit pozitiv që do të marrë kjo familje për vazhdimin e procedurave si familje kujdestare e ndihmon dhe bashkëpunon për vazhdimësinë e këtij procesi në zbatim të pikës 3, 4, 5 të kreut II, të vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 89, datë 26.1.2012, “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”.

5. Administratorët shoqërorë të njësisë të pushtetit vendor vlerësojnë familjet aplikuese kujdestare nëpërmjet vizitave në shtëpi, realizimit të intervistave me babanë, nënën, anëtarët e tjerë të familjes në zbatim të kriterëve të përcaktuara në pikën 1, të kreut I, të vendimit të Këshillit të Ministrave, nr. 89, datë 26.1.2012, “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”.

6. Administratori shoqëror harton raportin e vlerësimit të familjes aplikuese kujdestare dhe së bashku me të gjitha dokumentacionet e përcaktuara në pikën 1, 2, 3, 4, 5 të kreut II të vendimit i përcjell te komisioni multidisiplinar i kujdestarisë, i cili mund të jetë edhe Komisioni i vlerësimit të dokumentacioneve për sistemimin e përfutësve në nevojë, në shërbimet shoqërore.

7. Komisioni multidisiplinar vlerëson dosjen e familjes aplikuese kujdestare dhe merr vendimin që familja të vazhdojë procedurat në gjykatën e rrethit gjyqësor ku ka vendbanimin për t’u legjitimuar si familje kujdestare. Dosjen e familjes aplikuese për shërbimin e kujdestarisë së bashku

me vendimin e përcjell të seksioni i ndihmës dhe përkujdesjes sociale.

8. Administratori shoqëror i seksionit të ndihmës dhe përkujdesjes sociale nëpërmjet juristit të njësisë së qeverisjes vendore ose me mbështetjen e organizatave jofitimprurëse ose vetë familja aplikuese për shërbimin e kujdestarisë depoziton kërkesën së bashku me kopje të dokumentacionit në gjykatën e rrethit gjyqësor për t'u legjitimuar si familje kujdestare.

9. Menjëherë pas marrjes së vendimit të gjykatës nga familje aplikuese kujdestare në familje kujdestare, kjo familje regjistrohet në regjistrin e posaçëm në listën e familjeve kujdestare, si në gjykatë edhe në njësinë e qeverisjes vendore në të cilën banon.

10. Sektori i ndihmës ekonomike dhe përkujdesjes sociale në çdo njësi të qeverisjes vendore në zbatim të vendimit nr. 89, datë 26.1.2012, “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”, disponon regjistrin me listën e familjeve kujdestare potenciale me vendim gjykatë.

11. Sektori i ndihmës ekonomike dhe përkujdesjes sociale në njësitë e qeverisjes vendore në rastet e identifikimit të fëmijë në nevojë për shërbime shoqërore ose një subjekt jopublik që ofron shërbime shoqërore për fëmijët në nevojë ose vetë familja, e cila për arsye të ndryshme nuk ka mundësi të kujdeset për mirëritjen e fëmijës, plotësojnë formularin nr. 3 të vendimit nr. 89, datë 26.1.2012 “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”, së bashku me dokumentacionet e caktuara në pikën 4, të kreut III po të këtij vendimi.

12. Administratori shoqëror i njësisë së qeverisjes vendore, vetë, ose në bashkëpunim me organizata joqeveritare që ofrojnë shërbimin e kujdestarisë përgatit raportin e fëmijës sipas komponentëve të përcaktuar në pikat 1 dhe 2, të kreut III, të vendimit nr. 89, datë 26.1.2012, “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”.

13. Administratori shoqëror përcjell dosjen së bashku me dokumentacionet dhe raportet përkatëse për fëmijën dhe familjen biologjike në Komisionin multidisiplinar të kujdestarisë, i cili mund të jetë edhe Komisioni i Vlerësimit të Dokumentacioneve për Sistemimin e Përfituesve në nevojë në shërbimet shoqërore. (Ky është i njëjti

komision që shqyrton edhe dosjen e familjes aplikuese kujdestare).

14. Komisioni multidisiplinar i kujdestarisë vlerëson përshtatshmërinë e familjeve kujdestare, të cilat ndodhen në regjistrin e posaçëm të listës së familjeve kujdestare dhe fëmijës, i cili ka nevojë për shërbim shoqëror në zbatim të kriterëve të përcaktuara në pikën 8, të vendimit nr. 89, datë 26.1.2012, “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”. Në fund të procesit, përzgjedh familjen kujdestare me rekomandimet përkatëse dhe e dërgon vendimin në sektorin e ndihmës ekonomike dhe përkujdesjes sociale.

15. Administratori shoqëror i seksionit të ndihmës dhe përkujdesjes sociale nëpërmjet juristit të njësisë së qeverisjes vendore ose me mbështetjen e organizatave jofitimprurëse ose vetë familja kujdestare depoziton kërkesën në gjykatën e rrethit për të marrë fëmijën në kujdestari ligjore si familje kujdestare e legjitimuar me vendim gjykatë të formës së prerë.

16. Administratori shoqëror i njësisë së qeverisjes vendore kur kontakton me familje kujdestare, të cilat kanë marrë me vendim gjykatë të formës së prerë fëmijë në shërbimin e kujdestarisë, informojnë, iu vënë në dispozicion dhe i ndihmojnë këto familje për të plotësuar formularët, të cilët i janë bashkëlidhur vendimit nr. 89, datë 26.1.2012 “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë” me dokumentacionet si më poshtë vijon, brenda muajit.

I. Formulari nr. 1 “Mbi të dhënat e aplikuesit” dhe raporti i përgatitur nga subjekti privat që ofron shërbimin e kujdestarisë për familjen aplikuese kujdestare.

II. Formulari nr. 2, “Me të dhënat e detajuara të familjes kujdestare” dhe dokumentacionet e mëposhtme:

i) certifikatën e gjendjes familjare dhe fotografi të prindërve;

ii) dëshmi penaliteti për anëtarët e familjes mbi 14 vjeç;

iii) raportin mjekoligjor që vërteton se prindërit e familjes janë të aftë fizikisht dhe mendërisht;

iv) vërtetim të lëshuar nga qendra e punës apo organet e tatim-taksave, mbi të ardhurat që kanë nga punësimi/vetëpunësimi, prindërit dhe anëtarët e tjerë të familjes;

v) dëftesë të shkollës për fëmijët e familjes kërkuese, të cilët janë duke ndjekur shkollën/-studimet;

vi) referenca për familjen nga 2 persona (njëri prej të cilëve duhet të jetë një përfaqësues i komunitetit në të cilin familja jeton).

III. Formularin nr. 3, së bashku me dosjen e fëmijës me dokumentacionet, si më poshtë vijon:

i) certifikatë personale e fëmijës me fotografi;

ii) 4 fotografi të fëmijës në këmbë;

iii) certifikatë familjare e fëmijës;

iv) raportin mjekoligjor për gjendjen shëndetësore dhe psikike të fëmijës;

v) kopje të fletores së fëmijës për vaksinimet e kryera;

vi) dëftesën shkollore për fëmijën, nëse fëmija frekuenton një të tillë;

vii) vërtetim nga institucioni i përkujdesjes shoqërore, nëse fëmija frekuenton/te një të tillë;

viii) vërtetim mbi të ardhurat financiare të prindërve biologjikë;

ix) vendimin e gjykatës për marrjen në kujdestari nga familja aplikuese kujdestare;

x) raportet mbi takimet fillestare të fëmijëve dhe familjes;

xi) planin individual të ofrimit të shërbimit të kujdestarisë.

17. Administratorët shoqërorë të njërive të pushtetit vendor, pasi përfundojnë plotësimin e dosjeve me dokumentacionet e lartpërmendura, vizitojnë shtëpinë e familjes kujdestare ku është vendosur fëmija, interviston fëmijët, babanë dhe nënën kujdestare, si dhe pjesëtarët e tjerë të familjes dhe vlerëson përshtatshmërinë e familjes në zbatim të kriterëve të përcaktuara në pikën 8, të kreut III, të vendimit nr. 89, datë 26.1.2012, “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”. Në përfundim të procesit harton raportin për përshtatshmërinë e familjes kujdestare dhe fëmijës. Në këtë raport mund të jepen edhe rekomandime për familjen kujdestare në interesin më të lartë të fëmijës.

18. Mbi bazën e dosjeve, administratori shoqëror përgatit projektvendimin për vendosjen në shërbimin e kujdestarisë së fëmijëve dhe e paraqet në këshillin e bashkisë/komunës për ndjekjen e procedurave të mëtejshme. Projektvendimi do të përmbajë: nr. rendor, emrin e kujdestarit ligjor/familjes kujdestare, periudhën nga e cila fillon përfitimi dhe masën e përfitimit.

19. Masa mujore për financimin e shërbimit të kujdestarisë sipas pikave 1 dhe 2, të kreut IV, të vendimit nr. 89, datë 26.1.2012, tërhiqet dhe merret në dorëzim nga kujdestari ligjor pranë shërbimeve bankare ose “Postës Shqiptare” sh.a.

20. Masa e financimit për familjen kujdestare në zbatim të pikës 3, të kreut IV, të vendimit nr. 89, datë 26.1.2012, përfitohet në muajin e nëntë të çdo viti kalendarik.

21. Fëmijët të cilët vendosen në shërbimin e kujdestarisë dhe në të njëjtën kohë përfitojnë edhe statusin e jetimit, përfitojnë vetëm masën e financimit të shërbimit të kujdestarisë, sipas pikave 1-3, të kreut IV, të vendimit nr. 89, datë 26.1.2012, deri në periudhën kur përfitojnë këtë shërbim sipas vendimit të gjykatës.

22. Fëmijët të cilët vendosen në shërbimin e kujdestarisë dhe në të njëjtën kohë me vendim të KMCAP-it janë përcaktuar se kanë nevojë për kujdestarë me pagesë, do të përfitojnë vetëm masën e financimit të shërbimit të kujdestarisë, sipas vendimit të sipërpërmendur deri në periudhën kur përfitojnë këtë shërbim dhe pagesën për aftësinë e kufizuar të fëmijës.

P.sh. fëmija që me vendim të KMCAP-it është me aftësi të kufizuar dhe ka nevojë për kujdestarë me pagesë dhe në të njëjtën kohë ky fëmijë është vendosur në shërbimin e kujdestarisë, për këtë fëmijë do të llogaritet masa e pagesës së aftësisë së kufizuar, si dhe masa e financimit të shërbimit të kujdestarisë ose e shprehur me masa përfitimi në *cash* 9900 lekë+9000 lekë=18.900 lekë/muaj.

23. Administratori shoqëror harton kërkesën për fonde për masën e financimit të shërbimit të kujdestarisë dhe e bën pjesë të kërkesës për bllok ndihmën ekonomike dhe e paraqet në zyrat rajonale të Shërbimit Social Shtetëror.

24. Udhëzimi nr. 6, datë 1.8.2012, “Mbi zbatimin e vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 89, datë 26.1.2012, “Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit dhe të procedurave të shërbimit të kujdestarisë”, shfuqizohet.

Ky udhëzim hyn në fuqi 14 ditë pas daljes në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I MIRËQENIES SOCIALE
DHE RINISË
Erion Veliaj

VENDIM
Nr. 11, datë 13.3.2015

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË
SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja Kryetar	i gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Sokol Berberi	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 7.10.2014 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr. 41/10 Akti, që i përket:

KËRKUES: Partia Aleanca Kuq e Zi, përfaqësuar në gjykim nga kryetari i saj Kreshnik Spahiu dhe avokat Aldo Shala.

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Kuvendi i Republikës së Shqipërisë, përfaqësuar në gjykim nga z. Alban Brati, me autorizim.

Këshilli i Ministrave, përfaqësuar në gjykim nga z. Koli Bele, me autorizim.

OBJEKTI: Shpallja si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë e neneve 67, pikat 1, 5 dhe 6; 68; 71; 72, shkronja “d” e pikës 2; 73, pika 4; 98, pikat 3 dhe 4; 106, pika 1; 117, pikat 2 dhe 3; 118, shkronja “c” e pikës 1; 163, pikat 5 dhe 6; 164; 165, pika 2 dhe 166, pikat 1 dhe 3 të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë” (i ndryshuar).

BAZA LIGJORE: Nenet 131/a dhe 134/1/f të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe nenet 28, 29, 49, 50 dhe 50 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

Pasi dëgjoi relatorin e çështjes, Fatos Lulo; përfaqësuesit e kërkuarit, që kërkuan pranimin e kërkesës; përfaqësuesit e subjekteve të interesuara, që kërkuar rrëzimin e kërkesës, dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:
I

1. Kuvendi i Republikës së Shqipërisë, me ligjin nr. 74, datë 19.7.2012, ka miratuar disa ndryshime në ligjin nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, i cili është ligji bazë që ka për qëllim caktimin e rregullave për përgatitjen, zhvillimin, administrimin, mbikëqyrjen, si dhe shpalljen e rezultatit të zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë, për organet e qeverisjes vendore dhe referendumet.

2. Këto ndryshime, ndër të tjera, lidhen me ushtrimin e së drejtës për të zgjedhur dhe për t’u zgjedhur, listat e mbyllura në një sistem zgjedhor proporcional, nënshkrimin e mbështetësve për partitë politike që nuk kanë mandate në Kuvend, si dhe parashikimin e zgjedhjes së kryetarëve të njëjësive vendore me një raund të vetëm.

II

3. **Kërkuar,** Partia Aleanca Kuq e Zi (AK) i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*këtu e në vijim: Gjykata*) me kërkesë për shfuqizimin si antikushtetuese të dispozitave ligjore objekt kërkesë, për faktin se kanë cenuar parimet themelore të sanksionuara në Kushtetutë, nenet 2/1, 9, 45/1, 70/1 dhe 109 të saj, si dhe nenin 3 të Protokollit Shtesë të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut. Në thelb, kërkuar ka paraqitur këto argumente për të mbështetur kërkesën e tij:

3.1 Sistemi proporcional me lista të mbyllura, përveç papajtueshmërisë me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, nuk përputhet as me realitetin shoqëror dhe politik të vendit. Nenet 67/1/5/6, 73/4, 98/3/4, 106/1, 117/2/3, 118/1/c, 163/5/6, 164, 165/2 dhe 166 të Kodit Zgjedhor (*i ndryshuar me ligjin nr. 74, datë 19.07.2012*) nuk e lejojnë votuesin të shprehë preferencë për kandidatët, për të qenë përcaktues në zgjedhjet e përgjithshme apo vendore, duke e shndërruar votimin në një proces indirekt. Këto parashikime shkelin dispozitat kushtetuese të cilat njohin të drejtën e popullit për zgjedhjen e legjislaturës, si dhe cenojnë aspektin e lirë dhe vetjak të votës, për sa kohë përcaktimi i përfaqësuesve u është lënë tërësisht partive politike dhe kryetarëve të tyre. Nenet 68, 71 dhe

72/2/d të Kodit Zgjedhor (*i ndryshuar*) janë në kundërshtim me nenin 45/4 të Kushtetutës, për shkak se nënshkrimi i një zgjedhësi në mbështetje të një partie politike për të qenë në listën e partive politike pjesëmarrëse në zgjedhjet e përgjithshme apo ato vendore cenon aspektin e fshehtësisë së votës.

3.2 Neni 166/1 i Kodit Zgjedhor është në kundërshtim me nenin 45/4 të Kushtetutës, për shkak se parashikimi në këtë dispozitë i një kandidati fitues vetëm me një raund zgjedhësh në rastin kur ai merr më pak se 50% +1 të votave, cenon parimin e barazisë së votës.

4. **Subjekti i interesuar**, Kuvendi i Republikës së Shqipërisë parashtroi se kërkesa duhet rrëzuar si e pabazuar, duke pretenduar se:

4.1 Kërkuesi nuk legjitimohet *ratione materiae* për të iniciuar këtë shqyrtim kushtetues, pasi nuk arrin të justifikojë interesin e tij, në kuptim të nenit 134/2 të Kushtetutës. Kjo sepse shkaqet në kërkesë i referohen së drejtës themelore të lirisë së votës që Kushtetuta i njeh individit (*e drejta aktive e votës*) dhe jo së drejtës për t'u zgjedhur, si një e drejtë pasive e subjekteve zgjedhore, ku përfshihet edhe kërkuesi.

4.2 Kërkuesi nuk legjitimohet *ratione temporis* për pretendimet që lidhen me dispozitën objekt shqyrtimi, e cila parashikon se kryetarët e bashkive ose komunave zgjidhen me një raund të vetëm, pavarësisht se në zgjedhjet e tyre kanë marrë pjesë më pak se 50% +1 e votuesve. Ky parashikim është përfshirë në nenin 166 të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, ligj i cili ka hyrë në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe nuk ka pësuar asnjë ndryshim me ligjin nr. 74, 19.7.2012 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10019, datë 29.12.2008”. Për rrjedhojë, pretendimet janë paraqitur në tejkalim të afatit 3-vjeçar të parashikuar nga neni 50 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

4.3 Dispozitat e Kodit Zgjedhor që përcaktojnë sistemin proporcional me lista të mbyllura janë në pajtim të plotë me Kushtetutën, pasi ky sistem është sanksionuar dhe gjen pasqyrim në nenin 68/1 të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë.

4.4 Dispozitat e kundërshtuara nga kërkuesi e

që lidhen me detyrimin e partive politike që nuk zotërojnë asnjë mandat përfaqësimi, që për të paraqitur listat e kandidatëve për zgjedhjet e organeve përfaqësuese ato duhet të mbështeten nga një numër i caktuar zgjedhësish, janë në pajtim të plotë me Kushtetutën, pasi ky detyrim jo vetëm i është nënshtruar edhe më parë testit kushtetues (*shih vendimin nr. 32, datë 21.6.2010 të Gjykatës Kushtetuese*), por është sanksionuar dhe del edhe nga vet fryma e Udhëzimeve dhe Raportit Shpjegues të Kodit të Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore të Komisionit të Venecias.

4.5 Dispozitat e Kodit Zgjedhor që përcaktojnë se organet përfaqësuese monokratike të njërive të qeverisjes vendore zgjidhen në bazë të një sistemi mazhoritar me një raund, pavarësisht se në zgjedhjet e tyre kanë marrë pjesë më pak se 50% +1 e votuesve, nuk e cenojnë aspektin e barazisë së votës, pasi në thelb ato pasqyrojnë standardet e vendosura në jurisprudencën kushtetuese lidhur me barazinë e votës.

5. **Subjekti i interesuar**, Këshilli i Ministrave kërkoi rrëzimin e kërkesës, duke u ndalur veçanërisht në këto pretendime:

5.1 Kërkuesi nuk legjitimohet në kërkesat e tij. Jurisprudenca italiane e referuar në kërkesë nuk mund të shërbejë si argument për rastin në fjalë, pasi janë dy çështje cilësisht të ndryshme. Ajo që e bën të ndryshme çështjen e shqyrtuar nga Gjykata Kushtetuese Italiane, me vendimin nr. 1 të vitit 2014, është çështja e legjitimitimit, pasi në këtë çështje në cilësinë e kërkuesit rezulton një shtetas italian, i cili ka kaluar shkallët e gjykimit të zakonshëm dhe vetëm pasi Gjykata e Lartë ka gjykuar se ndodhej përpara një çështjeje kushtetuese, çështja është referuar në Gjykatën Kushtetuese. Ndërsa në rastin në shqyrtim, kërkuesi, si subjekt politik, legjitimohet për të paraqitur kërkesë vetëm kur një rregullim i tillë hyn direkt në interesat e ligjshme apo pozitën e tij si person juridik.

5.2 Neni 68/1, i cili edhe pse flet në mënyrë të drejtpërdrejtë për zgjedhjet e përgjithshme, është qartësisht në frymën e Kushtetutës. I njëjti rregullim vlen edhe për zgjedhjen e këshillave vendorë, për aq sa ata janë të ngjashëm me zgjedhjet parlamentare.

5.3 Ligji zgjedhor është në vetvete si çdo ligj tjetër që ka avantazhet dhe disavantazhet e tij. Në

këtë kuptim, edhe sistemi mazhoritar mund të sjellë deformime në zgjedhjen e një kryetari bashkie (*pra të zgjedhurit vendor*) apo në kalimin e pragut minimal për marrjen e një mandati përfaqësues në Kuvend.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Lidhur me legjitimitimin e kërkuarit

6. Gjykata vlerëson se kërkuari legjitimohet *ratione personae*. Ai është person juridik i regjistruar si parti politike në bazë të ligjit nr. 8580, datë 17.2.2000 “Për partitë politike”, me vendimin nr. 2747, datë 21.3.2012 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor të Tiranës. Në kuptim të nenit 134/f të Kushtetutës, “*partitë politike*” janë subjekte që mund të vënë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese për çështje që lidhen me interesat e tyre. Sipas kërkesës së paraqitur në Gjykatën Kushtetuese, ky subjekt politik ka deklaruar se dispozitat e kundërshtuara si të papajtueshme me Kushtetutën kanë cenuar mundësinë për përfaqësimin e tij në Kuvend në zgjedhjet e 23 Qershorit 2013, si dhe po cenojnë mundësinë e saj për përfaqësim në zgjedhjet vendore të vitit 2014, si për sa u përket organeve kolegjiale të qeverisjes vendore, ashtu edhe kryetarëve të njësive vendore në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë. Pra, në këtë rast bëhet fjalë për pjesëmarrjen e kërkuarit në zgjedhjet e përgjithshme, çka është plotësisht në misionin, qëllimin dhe interesin kryesor të një partie politike.

7. Kërkuari legjitimohet *ratione temporis* vetëm për pretendimet që lidhen me dispozitat e ligjit ndryshues nr. 74, datë 19.7.2012, për të cilat rezulton se kërkesa është paraqitur brenda afatit 3-vjeçar të parashikuar nga neni 50 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”. Si rrjedhim, pretendimet e kërkuarit lidhur me nenet 106/1, 117/2/3, 118/1/c, 163, 165 dhe 166 të Kodit Zgjedhor, të cilat rezultojnë të pandryshuara nga ligji nr. 74, datë 19.7.2012, nuk mund t’i nënshtrohen shqyrtimit në themel.

8. Për sa i përket legjitimitimit *ratione materiae*, Gjykata vlerëson se është rasti të ritheksojë qëndrimin e saj se në gjykime të kontrollit të kushtetutshmërisë së normës, subjektet që

parashikohen në nenin 134, pika 2, të Kushtetutës kanë detyrimin për të provuar lidhjen e domosdoshme që duhet të ekzistojë ndërmjet funksionit e veprimtarisë ligjore që ato kryejnë dhe çështjes kushtetuese të ngritur. Partitë politike janë të specifikuara në nenin 134, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës si një ndër subjektet që e ushtrojnë në mënyrë të kushtëzuar të drejtën për t’iu drejtuar Gjykatës Kushtetuese. Ato kanë legjitimitet kushtetues vetëm për ato çështje që lidhen me interesat e tyre. Në kuptimin kushtetues dhe ligjor, partitë politike paraqiten si bashkime vullnetare mbi bazën e ideve, të bindjeve e të pikëpamjeve politike të përbashkëta, që synojnë të ndikojnë në jetën e vendit nëpërmjet pjesëmarrjes në zgjedhje dhe përfaqësimit të popullit në organet e zgjedhura të pushtetit. Partitë politike në sistemin e zgjedhjeve e veçanërisht në procesin zgjedhor, që nga fushata parazgjedhore, paraqitja e kandidatëve, formimi i trupave zgjedhorë, ndjekja e zgjedhjeve e deri te ndarja e mandateve, paraqiten si një faktor përcaktues shumë i rëndësishëm. Prandaj, si demokracia përfaqësuese, edhe sistemi i zgjedhjeve nuk mund të paramendohen pa ekzistencën dhe funksionimin e partive politike. Ky pozicion i veçantë që partitë politike kanë në raport me zgjedhjet, përcakton njëkohësisht edhe interesin e tyre për të pasur një legjislacion dhe rregulla sa më të qarta e të drejta (*shih vendimin nr. 1, datë 7.1.2005 të Gjykatës Kushtetuese*). Mbi bazën e këtij arsyeimi, Gjykata vlerëson legjitimitimin e kërkuarit në rastin në shqyrtim.

B. Për pretendimin e cenimit të lirisë së votës

9. Kërkuari pretendon se nenet 67/1/5/6, 73/4, 98/3/4 dhe 164 të Kodit Zgjedhor, të cilat rregullojnë aspekte të sistemit proporcional me lista të mbyllura, si për zgjedhjet e përgjithshme në Kuvend, ashtu edhe për ato të organeve kolegjiale në zgjedhjet vendore, janë në kundërshtim me nenet 2 dhe 45 të Kushtetutës. Sipas kërkuarit, këto dispozita cenojnë shprehjen e sovranitetit popullor duke deformuar marrëdhënien mes votuesve dhe deputetëve, si dhe mes votuesve dhe përfaqësuesve në organet e tyre kolegjiale të qeverisjes vendore. Sipas kërkuarit kjo lidhet me faktin se sistemi zgjedhor shqiptar i mundëson votuesit vetëm emrat e partive politike dhe jo listat nominale të kandidatëve, duke kufizuar në këtë mënyrë edhe

lirinë e votuesve për zgjedhjen e përfaqësuesve të tyre, që është një nga shprehjet kryesore të sovranitetit popullor.

10. Neni 2 i Kushtetutës, duke sanksionuar sovranitetin e popullit si një parim të rëndësishëm kushtetues, në pikën 2 përcakton edhe mënyrën e ushtrimit të tij nëpërmjet përfaqësuesve ose drejtpërsëdrejti. Gjykata ka theksuar se në një shtet kushtetues, ideja e një pushteti i cili nuk përballet me detyrime dhe kufizime që burojnë nga Kushtetuta, nuk mund të pranohet. Sovraniteti i popullit, i vendosur në kuadrin e një sistemi kushtetues e ligjor, nuk mund të ngatërrohet me pushtetin themelor dhe kërkesa për të ndjekur disa procedura të veçanta gjatë ushtrimit të tij është tërësisht në përputhje me sovranitetin popullor. Kushtetuta e Shqipërisë në mënyrë të qartë e ka lidhur ushtrimin e sovranitetit popullor me rregulla të veçanta. Është e vërtetë se në përputhje me nenin 2, pika 1, të Kushtetutës “sovraniteti në Republikën e Shqipërisë i takon popullit”. Por, ky deklaram nuk nënkupton ushtrimin e sovranitetit nga populli në mënyrë të pakushtëzuar. Një nen i Kushtetutës duhet të interpretohet në kontekstin e Kushtetutës si një e tërë dhe jo i izoluar. Paragrafi në vijim i të njëjtit nen deklaron se “populli e ushtron sovranitetin nëpërmjet përfaqësuesve të tij ose drejtpërdrejt”. Nga interpretimi literal dhe historik i këtij paragrafi Gjykata ka çmuar, se kushtetutëbërësi ka shprehur një preferencë të qartë në favor të demokracisë përfaqësuese (shih vendimet nr. 25 datë 24.7.2009 dhe nr. 31, datë 19.11.2003 të Gjykatës Kushtetuese).

11. Përfaqësimi i popullit në Kuvend bëhet sipas nenit 64 të Kushtetutës nëpërmjet zgjedhjes së deputetëve me sistem proporcional me zona zgjedhore shumëmemërore. Konkretisht, në nenin 68 të Kushtetutës parashikohet: “Kandidatët për deputetë paraqiten në nivel zone zgjedhore nga partitë politike, koalicionet zgjedhore të partive politike, si dhe nga zgjedhësit. Një kandidat mund të paraqitet vetëm për një nga subjektet propozuese, sipas kësaj pike. Renditja e kandidatëve për deputetë në listat shumëmemërore nuk mund të ndryshohet pas paraqitjes së listës në komisionin zgjedhor përkatës”. Kjo frymë e hartuesit për të sanksionuar sistemin zgjedhor në Kushtetutë është paraprirë edhe nga debati

kushtetues, ku është mbajtur qëndrimi se sistemi i zgjedhjeve është menduar të ngrihet në Kushtetutë, pasi është parë tendenca për ndryshimin e ligjit zgjedhor (...)”.

12. Ngritja e një sistemi zgjedhor që garanton fshehtësinë, lirinë dhe barazinë e votës, u siguron shtetasve qenien e tyre politikisht aktivë, duke formuar në këtë mënyrë thelbin e rolit që ata duhet të kenë në një sistem demokratik nëpërmjet ushtrimit të votës. E drejta e votës është një nga të drejtat themelore politike që gëzon individ. Kontributi kryesor i saj është garantimi i mundësisë për të gjithë zgjedhësit, pa bërë dallime mbi baza shtresash apo përkatësie në grupe të caktuara shoqërore ose mbi baza të tjera, që të ndikojnë në formimin e vullnetit politik në një shoqëri demokratike. Nga ushtrimi i së drejtës së votës nuk duhet përjashtuar asnjë pjesë sado e vogël e popullsisë, përveç rasteve të përcaktuara në ligjin themeltar të shtetit (shih vendimin nr. 40, datë 16.11.2007 të Gjykatës Kushtetuese). Si barazia e votës, ashtu dhe barazia e konkurruesve në zgjedhje, që është konkretizimi i shanseve politike të barabarta, janë të domosdoshme për realizimin e një procesi zgjedhor të drejtë. Subjekte përfituese të këtij parimi janë zgjedhësit, nga njëra anë, si dhe konkurruesit në zgjedhje, nga ana tjetër, ku përfshihen partitë politike, koalicionet e partive, kandidatët e tyre, si dhe kandidatët e pavarur (shih vendimin nr. 1, datë 7.1.2005 të Gjykatës Kushtetuese).

13. Në çështjen në shqyrtim, Gjykata vëren se pretendimet e kërkuarit lidhen në thelb me depozitimin e listës së kandidatëve dhe koalicioneve të partive në Komisionin Qendror të Zgjedhjeve, nga njëra anë, dhe përmbajtjen e fletës së votimit, nga ana tjetër. Çështja e depozitimit të listave dhe renditja e kandidatëve për deputetë, gjen pasqyrim kryesisht në nenin 67 të Kodit Zgjedhor ku parashikohet: “1. Partia politike, që është regjistruar në KQZ si subjekt zgjedhor për zgjedhjet në Kuvend, depoziton në KQZ listën shumëmemërore të kandidatëve të saj për çdo zonë zgjedhore jo më vonë se 50 ditë para datës së zgjedhjeve (...)”.

5. Emrat në listën e partisë paraqiten të renditura sipas rendit shifror, duke filluar nga numri një. Numri i kandidatëve në listën shumëmemërore të një partie të regjistruar si subjekt zgjedhor më vete apo numri i përgjithshëm i kandidatëve të një koalicioni nuk duhet të

jetë më i vogël sesa numri i mandateve që do të zgjidhen në zonën zgjedhore përkatëse. Për një parti pjesëtare të koalicionit, numri i kandidatëve nuk mund të jetë më i vogël sesa gjysma e mandateve që zgjidhen në zonën zgjedhore përkatëse. Për listat shumemërore për këshillat e bashkisë dhe të komunës zbatohet i njëjti rregull (...). Ky rregull përforcohet më tej në nenin 73/1 të Kodit Zgjedhor ku parashikohet: “1. Emrat në listat shumemërore dhe renditja e tyre nuk mund të ndryshohen pas miratimit përfundimtar nga ana e KQZ-së ose, sipas rastit, KZAZ-së, sipas pikës 2 të këtij neni”. Ndërsa momenti i dytë lidhet me përmbajtjen e fletës së votimit, e cila parashikohet në nenin 98 të ligjit me këtë përmbajtje: “3. Emrat e subjekteve zgjedhore vendosen në fletën e votimit sipas rendit të përcaktuar në mënyrë të rastësishme nga shorti. Përbri emrit të partisë vendoset sigla, shkronjat nistore dhe emri i kryetarit të partisë. Çdo subjekti që renditet në fletën e votimit i korrespondon hapësirë përkatëse për shënimin e votës nga zgjedhësi. 4. Partitë pjesëtare në një koalicion zgjedhor shënohen të renditura njëra pas tjetrës në pjesën e fletës së votimit që i përket koalicionit zgjedhor. Për secilën nga partitë politike të koalicionit shënohen emri i partisë, sigla, shkronjat nistore dhe emri i kryetarit të partisë. Çdo partie politike anëtare të koalicionit i korrespondon hapësirë përkatëse për shënimin e votës nga zgjedhësi. Radha e renditjes së tyre përcaktohet në mënyrë të rastësishme nëpërmjet shortit.

14. Gjykata, bazuar në përmbajtjen e këtyre dispozitave, vëren se ato pasqyrojnë rregullime kushtetuese për sistemin zgjedhor, siç është neni 73/1 i Kodit Zgjedhor, apo janë norma të autorizuar nga Kushtetuta, që në nenin 68/2 të saj parashikon: “Në ligjin për zgjedhjet përcaktohen edhe kritere, edhe rregulla të tjera të nevojshme për organizimin dhe zhvillimin e zgjedhjeve, duke përfshirë ato për regjistrimin e zgjedhësve, zhvillimin e fushatës zgjedhore, administrimin, vlefshmërinë e zgjedhjeve dhe shpalljen e rezultateve të tyre”. Në këtë kuptim, detyrë e Gjykatës nuk është të vihet në rolin e ligjvënësit pozitiv dhe të përcaktojë rregullimet ligjore, por të kontrollojë nëse zgjidhja që jep ligjvënësi nëpërmjet përcaktimeve të kriterëve ligjore [...] është ose jo në përputhje me dispozitat e Kushtetutës (shih më gjerë vendimin nr. 1, datë 7.1.2005 të Gjykatës Kushtetuese).

15. Nisur nga fakti se argumenti kryesor i kërkuarit në mbështetje të këtij pretendimi lidhet me cenimin e lirisë së votës, Gjykata përpara se të vlerësojë respektimin e këtij aspekti

kushtetues nga ligjvënësi, çmon të ndalet paraprakisht në sqarimin e konceptit “votim i lirë”. Duke iu referuar Kodit të Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore, kuptimi i votimit të lirë përfshin dy aspekte të ndryshme, formimi i lirë i vullnetit të zgjedhësit dhe liria e shprehjes së këtij vullneti, domethënë liria e procedurës së votimit dhe vlerësimi i saktë i rezultatit. Liria e zgjedhësve për të formuar vullnetin e tyre është e ndërthurur pjesërisht me parimin e shanseve të barabarta. Ky aspekt, kërkon që shteti dhe autoritetet publike, në përgjithësi, të kryejnë detyrat e tyre në mënyrë të paanshme, veçanërisht për sa i përket përdorimit të mediave, vendosjes së afisheve zgjedhore, të drejtës për të demonstruar në sheshe publike dhe financimit të partive dhe kandidatëve. Liria e zgjedhësve për të shprehur vullnetin e tyre kërkon, para së gjithash, zbatimin rigoroz të procedurës së votimit. Në praktikë, zgjedhësit duhet të kenë mundësi të votojnë për listat e regjistruara ose për kandidatët, gjë që do të thotë se atyre duhet tu vihen në dispozicion fletët e votimit me emrat e kandidatëve dhe t’u krijohet mundësia të hedhin fletët e votimit në kutitë e votimit. Shteti duhet të sigurojë mjediset e duhura për kryerjen e veprimeve zgjedhore.

16. Gjykata vëren se lidhur me aspektin e parë të “votimit të lirë”, e që lidhet me formimin e lirë të vullnetit të zgjedhësve, kërkuari nuk ka argumentuar në nivel kushtetues se në ç’mënyrë është cenuar ky aspekt nga hartimi i listave të mbyllura apo përmbajtja e fletës së votimit. Për më tepër, ky aspekt i ushtrimit të lirë të votës konsiston më së shumti në përgjegjësi tekniko-organizative që u atashohen autoriteteve shtetërore, se sa në elementet substanciale të procesit të depozitimit të kandidaturave. Ndërsa, lidhur me aspektin e dytë që lidhet me lirinë e shprehjes së këtij vullneti (liria e procedurës së votimit), duke analizuar në tërësi përmbajtjen e Kodit Zgjedhor, Gjykata vëren se ligji parashikon një sistem bazë të publikimit të listave zgjedhore me emrat e kandidatëve dhe për rrjedhojë votuesit paraprakisht mund të njihen me to. Sipas nenit 73/3 të Kodit Zgjedhor, KQZ-ja e publikon listën e plotë të kandidatëve në media dhe në faqen zyrtare të saj në internet. Një kopje e listës për çdo zonë zgjedhore i dërgohet prefektit, këshillit të qarkut dhe KZAZ-ve, të

cilat e publikojnë atë në mediat vendore dhe e shpallin në vende publike në zonën e tyre, sipas udhëzimeve të marra nga KQZ-ja.

17. Duke konsideruar sa më sipër, Gjykata arrin në konkluzionin se argumentet e paraqitura nga kërkuuesi për të mbështetur cenimin e lirisë së votës janë të pabazuara, si rrjedhim ky pretendim i kërkuessit nuk qëndron.

C. Për pretendimin e cenimit të fshehtësisë së votës

18. Kërkuessit pretendon se detyrimi që vendos Kodi Zgjedhor në lidhje me mbledhjen e nënshkrimeve mbështetëse nga ana e partive politike që nuk kanë deputetë në Kuvend, është një cenim i hapur i fshehtësisë së votës dhe identifikimit të vullnetit politik e paraprak të votuesve. Në nenin 68 të këtij kodi parashikohet se partitë politike dhe koalicionet që nuk zotërojnë asnjë mandat në Kuvend apo në organet e njësisë përkatëse të qeverisjes vendore duhet të mbështeten nga një numër i caktuar zgjedhësish. Mënyra se si do të provohet mbështetja rregullohet nga neni 71 i Kodit Zgjedhor, sidomos nga pika 2 e tij, që parashikon një mënyrë të detajuar, e cila e individualizon çdo mbështetës. Sipas kërkuessit, përcaktimi i këtyre kriterëve ligjore mbështetëse e vendos atë si subjekt politik në pozitë jo të barabartë në raport me subjektet e tjera zgjedhore.

19. Gjykata rithekson se parashikimi i kriterëve ligjore mbështetëse për partitë politike pa përfaqësim në Kuvend lidhet drejtpërdrejt me parimin e konkurrimit të lirë të partive politike në një proces zgjedhor. Në koncept, ky parim përfshin detyrimin e shtetit për të respektuar shanset e barabarta të të gjitha partive dhe zbatohet në legjislacionin që rregullon kushtet e këtij konkurrimi, si dhe në konfliktet ndërmjet pjesëmarrësve në të. Duke qenë se një efekt i tillë ndikon në respektimin e parimit të barazisë, Gjykata vlerëson se çfarëdolloj ndërhyrjeje nga ligjvënësi mbi këto kushte duhet të udhëhiqet nga interesi publik. Ligjvënësi e ka të ndaluar t'i trajtojë palët në mënyrë të dallueshme nga njëra-tjetra, përveçse kur ekzistojnë arsye të forta përjashtimore për ta bërë këtë (*shih vendimin nr. 32 datë 21.6.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Gjykata ka vlerësuar se zgjedhjet kanë si objektiv të mundësojnë zgjedhësit të zgjedhin përfaqësuesit e tyre, por edhe të sjellin një Kuvend me shumicë të qëndrueshme, që në

vijim të mund të prodhojë legjislacion dhe të mundësojë një qeverisje efektive. Një sistem proporcional, tërësisht i pakufizuar përballë partive të vogla, mund të ketë potencialisht pasoja destabilizuese.¹ Trajtimi i pabarabartë i partive, duke dalluar ndërmjet tyre partitë brenda dhe jashtë Kuvendit, bëhet për mbrojtjen e votuesit nga shpërdorimi i votës. Gjykata ka vlerësuar se është një vullnet i ligjshëm i legjislatorit të kërkojë mbrojtjen e votuesit, në mënyrë që ai mos t'ia japë votën një kandidati ose oferte të pashpresë. Një sistem zgjedhor që mundëson oferta zgjedhore, mund të funksionojë vetëm nëse paraqitja e një oferte nuk është thjesht e drejta e gjithkujt, pa asnjë përgjegjësi të mëtejshme. Vetëm një ofertë që merret seriozisht është një ofertë me kuptim. Numri i nënshkrimeve që duhet të mblidhen sigurisht që mbetet një atribut i ligjvënësit për ta përcaktuar, por ky përcaktim duhet të jetë i drejtë. Gjykata ka vlerësuar se ky numër nënshkruesish nuk duhet të jetë aq i ulët sa të lejojë gjithkënd të marrë pjesë në konkurrim(...), por edhe të mos jetë aq i lartë sa ta bëjë praktikisht të pamundur apo të vështirë për një parti të re pjesëmarrjen në zgjedhje (shih më gjerë vendimin e shkurtit të vitit 1956 për ligjin zgjedhor të Baden-Württemberg të Gjykatës Kushtetuese Gjermane; *Entscheidungen des Bundesverfassungsgerichts*. Volume 4, pp.381-384.), (*shih vendimin nr. 32, datë 21.6.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut edhe pse evidenton rëndësinë e padiskutueshme të nenit 3 të Protokollit nr. 1 të Konventës “Për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore”, ku parashikohet se palët e larta kontraktuese marrin përsipër të organizojnë në intervale të arsyeshme kohore zgjedhje të lira me votim të fshehtë, në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të popullit për zgjedhjen e organit ligjvënës, në qëndrimet e mbajtura në jurisprudencë shprehet se sado të rëndësishme të jenë të drejtat e përmendura në këtë nen, ato nuk janë absolute, për më tepër, kur një dispozitë e tillë i njeh këto të drejta pa i listuar shprehimisht dhe pa i

¹ *Entscheidungen des Bundesverfassungsgerichts*. Volume 1, pp.247-248.

përkufizuar, ka vend për disa “kufizime të nënkuptuara” (*shih vendimin e GJEDNJ-së Mathieu-Mohin dhe Clerfayt v. Belgium*).

22. Kuptimi i “kufizime të nënkuptuara” sipas nenit 3 të Protokollit nr. 1 paraqet një nevojë për të përcaktuar rëndësinë e qëllimeve të ndjekura nëpërmjet kufizimit të të drejtave të garantuara nga kjo dispozitë. Duke pasur parasysh se neni 3 i Protokollit nr. 1 nuk paraqet një listë të përcaktuar të “qëllimeve të ligjshme”, siç janë ato të përcaktuara në nenet 8 deri në 11 të Konventës, shtetet kontraktuese janë të lira që për të justifikuar një kufizim të mbështeten në një qëllim që nuk figuron në këtë listë, me kusht që pajtueshmëria e këtij qëllimi me parimin e shtetit të së drejtës dhe objektivat e përgjithshme të Konventës të provohet sipas rrethanave të veçanta të një çështjeje specifike. Sipas GJEDNJ-së koncepti i “kufizimeve të nënkuptuara”, sipas nenit 3 të Protokollit nr. 1, nënkupton, gjithashtu, se Gjykata nuk zbaton testin tradicional të “domosdoshmërisë” ose të “nevojës urgjente sociale”, të cilat janë përdorur në kontekstin e neneve 8 deri në 11 të Konventës. Në vlerësimin e pajtueshmërisë me nenin 3 të Protokollit nr. 1, Gjykata mbështetet, kryesisht, në dy kritere: nëse ka pasur një abuzim apo mungesë proporcionaliteti dhe nëse kufizimi ka cenuar shprehjen e lirë të mendimit të popullsisë (*shih vendimin e GJEDNJ-së Ždanoka v. Latvia* § 115). Në lidhje me këtë, Gjykata gjithmonë ka theksuar hapësirën e gjerë të vlerësimit që gëzojnë shtetet kontraktuese. Për më tepër, Gjykata ka theksuar nevojën e vlerësimit të çdo legjislacioni zgjedhor nën dritën e evoluimit politik të vendit në fjalë, me pasojën se disa karakteristika që janë të papranueshme në një sistem mund të justifikohen në një tjetër (*shih vendimet e GJEDNJ-së Mathieu-Mohin dhe Clerfayt v. Belgium*, si dhe *Podkolzina v. Polonia*).

23. Vendosja e detyrimit për nënshkrimet mbështetëse për partitë pa përfaqësim në parlament nuk është një instrument i panjohur kufizues, ai është sanksionuar edhe në Kodin e Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore. Sipas këtij kodi detyrimi për të mbledhur një numër të caktuar firmash për të paraqitur kandidaturën është teorikisht në përputhje me parimin e votimit universal.

24. Parimi i votimit universal nuk e ndalon

ligjvënësin që të vendosë kushte specifike për kandidaturat. Ligjvënësi ka të drejtë që duke përcaktuar përkrahjen e nevojshme për një kandidaturë në zgjedhjet për Asamblenë Kombëtare të garantojë se në garën zgjedhore mund të marrin pjesë vetëm kandidatët dhe pjesëmarrësit në lista, për të cilët është evidentuar se kanë të paktën një mundësi reale minimale të marrjes së një mandati (...). Kjo siguron mbikëqyrjen e zgjedhjeve dhe e bën më të lehtë fushatën zgjedhore, si dhe parandalon rrjedhjen e votave (*shih vendimin nr. 36/96, datë 4.03.1999 të Gjykatës Kushtetuese të Sllovenisë*).

25. Duke iu rikthyer analizës konkrete të çështjes, Gjykata konstaton se kushti ligjor i mbështetjes së kandidaturave në zgjedhje me anë të nënshkrimeve i është nënshtruar edhe më parë kontrollit kushtetues (*shih vendimet nr. 32, datë 21.6.2010 dhe nr. 28, datë 9.5.2012 të Gjykatës Kushtetuese*) dhe se kjo vendimmarrje është reflektuar në punën e ligjvënësit, i cili miratoi ndryshime në Kodin Zgjedhor edhe për sa u përket nënshkrimeve mbështetëse, duke ulur numrin e kërkuar, si dhe duke thjeshtuar procedurat e mbledhjes së tyre. Në këtë kuptim, kërkuasi jo vetëm nuk ka paraqitur argumente të reja në kërkimet e tij para Gjykatës, por edhe qëndrimi i tij i shprehur në seancë plenare për të hequr nga ligji zgjedhor kriterin e nënshkrimeve mbështetëse, nuk ndjek frymën e standardeve dhe praktikave ndërkombëtare të shtjelluara më sipër.

26. Për më tepër kërkuasi nuk arriti të bazojë në argumente cenimin e fshehtësisë së votës gjatë procesit të votimit. Fshehtësia e votës është një aspekt i lirisë së zgjedhjes, qëllimi i së cilës është të mbrojë zgjedhësit nga presioni me të cilin ata mund të ballafaqohen në rast se të tjerët mësojnë se për kë kanë votuar. Fshehtësia duhet të aplikohet për të gjithë procedurën dhe veçanërisht në hedhjen e fletëve të votimit e numërimin e votave. Zgjedhësit kanë të drejtë për ta pasur atë, por duhet ta respektojnë edhe vetë. Për zgjedhësin, fshehtësia e votimit nuk është vetëm një e drejtë, por edhe detyrë, mospërmbushja e së cilës duhet të ndëshkohet me shkualifikimin e çdo flete votimi kur zbulohet përmbytja e saj. a) Votimi duhet të jetë mbi baza individuale. b) Votimi me familje dhe çdo lloj forme kontrolli i një zgjedhësi ndaj votës së

tjetrit duhet të ndalohet. c) Lista e personave që faktikisht kanë votuar nuk duhet të botohet. d) Shkelja e fshehtësisë së votës duhet të ndëshkohet (*shih për më gjerë Kodin e Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore dhe Raportin Shpjegues të Komisionit të Venecias*). Në këtë kuptim, Gjykata vëren se procedura e votimit është e parashikuar në nenet 104 e vijues të Kodit Zgjedhor në mënyrë tërësore dhe të mëvetësishme nga procedura e mbledhjes së nënshkrimeve. Procedura e parashikuar në nenin 106 të këtij kodi garanton fshehtësinë e votës.

27. Si përfundim, duke iu referuar konkluzioneve të arritura më lart, Gjykata vlerëson se kërkuesi nuk arriti të provojë antikushtetutshmërinë e dispozitave të Kodit Zgjedhor objekt kërkesë, për rrjedhojë kërkesa duhet rrëzuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenet 131, shkronja “a”; 134, paragrafi 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, si dhe në nenet 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

Rrëzimin e kërkesës.²

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi, Fatmir Hoxha, Altina Xhoxhaj, Fatos Lulo, Besnik Imeraj, Vitore Tusha.

Anëtar pjesërisht kundër: Vladimir Kristo

MENDIM PARALEL

1. Gjykata ka rrëzuar kërkesën e Partisë Aleanca Kuq e Zi (AK) me objekt shfuqizimin e disa dispozitave të Kodit Zgjedhor si të papajtueshme me Kushtetutën. Pavarësisht se në qëndrimin përfundimtar pajtohem me vendimin e shumicës për rrëzimin e kërkesës, kemi mendim të ndryshëm për sa u takon shkaqeve

për këtë qëndrim, sepse mendojmë se kërkesa duhej rrëzuar për moslegjitimit të kërkuetit për t’iu drejtuar Gjykatës Kushtetuese.

2. Gjykata e ka vlerësuar çështjen e legjitimitetit të kërkuetit (*locus standi*) si një nga aspektet kryesore që lidhen me inicimin e gjykimit kushtetues të normës (kontrolli abstrakt). Kushtetuta, në nenin 134/1, shkronja “P”, parashikon si subjekte që mund ta vënë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese edhe “partitë politike”. Pra, partitë politike legjitimohen *ratione personae* në kuptim të nenit 134 të Kushtetutës.

3. Megjithatë, kjo e drejtë është e kushtëzuar, ajo mund të ushtrohet vetëm për çështje që lidhen me interesat e tyre. Pra, vetëm nëse e përmbushin kushtin e kërkuar nga paragrafi 2 i nenit 134 të Kushtetutës për të argumentuar “interesin e tyre” në një “çështje të veçantë”, subjektet e listuara në shkronjat “dh”, “e”, “ë” dhe “P” të nenit 134/1 legjitimohen *ratione materiae* për t’iu drejtuar Gjykatës në lidhje me kompetencën e saj për të vendosur, në këtë rast, mbi pajtueshmërinë e ligjit me Kushtetutën (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr. 17, datë 25.7.2008*).

4. Gjykata ka theksuar se interesi duhet provuar. Për këtë qëllim kërkuesi duhet, së pari, të saktësojë se në çfarë cilësie vepron kundër dispozitës së kundërshtuar dhe, më pas, të vërtetojë se në çfarë mënyre mund të preket në një aspekt të çfarëdoshëm të situatës së tij, pra duhet të provojë lidhjen e drejtpërdrejtë dhe të individualizuar që ekziston midis situatës së tij dhe normës që kundërshton (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr. 16, datë 25.7.2008*). Interesi për të vepruar duhet të jetë i sigurt, i drejtpërdrejtë dhe vetjak (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr. 9, datë 26.2.2007; nr. 11, datë 4.4.2007; nr. 35, datë 10.10.2007; nr. 41, datë 16.11.2007; nr. 9, datë 19.3.2008; nr. 16, datë 25.7.2008 dhe nr. 2, datë 28.4.2009*).

5. Me anë të këtij detyrimi, për të provuar interesin konkret për çështjen kushtetuese të ngritur, synohet identifikimi i të drejtës së shkelur të subjektit, si rrjedhojë e antikushtetutshmërisë në përmbajtje të normës juridike të kundërshtuar. Pra, interesi konsiston tek e drejta e shkelur, te dëmi real ose potencial dhe jo te premiset teorike mbi antikushtetutshmërinë e normës që ka sjellë këtë cenim të interesit. Për të vlerësuar

² Gjyqtarët F. Lulo dhe S. Berberi janë shprehur me mendim paralel

legjitimimin e subjektit, Gjykata përcakton fillimisht të drejtën kushtetuese të subjektit që pretendohet se i është cenuar nga norma konkrete e kundërshtuar para saj. Subjektet e parashikuara në nenin 134, pika 1, të Kushtetutës legjitimohen të kërkojnë antikushtetutshmërinë e normës juridike në qoftë se vetë norma ka cenuar ndonjë të drejtë ose liri kushtetuese nga ato që subjekti legjitimohet t'i mbrojë para Gjykatës (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr. 20, datë 9.7.2009*).

6. Në lidhje me legjitimimin e partive politike, Gjykata ka vlerësuar se ato mund ta vënë këtë Gjykatë në lëvizje atëherë kur kundërshtojnë dispozitat e akteve normative, të cilat cenojnë statusin e tyre kushtetues dhe bashkë me të edhe pjesëmarrjen në ushtrimin e vullnetit shtetëror. Për këtë arsye, Gjykatës i takon të shqyrtojë nëse një organ kushtetues ka cenuar të drejtat e partive politike nëpërmjet aktit normativ të nxjerrë prej tij. Në këtë rast, partia politike legjitimohet në kërkimet e saj nëse bëhet fjalë për respektimin nga ana e një organi kushtetues të statusit të saj që rrjedh nga Kushtetuta, gjatë procesit zgjedhor, si p.sh. financimi i partive politike nga shteti, dhënia e shansit të barabartë të gjitha partive për të marrë pushtetin, etj. Për partinë politike, si subjekt i cilësuar nga dispozita e nenit 134/1/f, lidhen me interesat e saj të gjitha ato akte përmbajtja e të cilave sjell pasoja negative për veprimtarinë e saj kushtetuese në kuadër të formimit të vullnetit politik (*shih vendimin nr. 15, datë 15.4.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

7. Duke iu rikthyer çështjes konkrete, konstatojmë se Gjykata është vënë në lëvizje nga subjekti Partia Aleanca Kuq e Zi (AK), i cili është person juridik i regjistruar si parti politike në bazë të ligjit nr. 8580, datë 17.2.2000 "Për partitë politike". Pretendimet e paraqitura prej tij para Gjykatës adresohen kryesisht në drejtim të cenimit të dy parimeve kushtetuese të së drejtës zgjedhore, përkatësisht: votimi *i lirë* dhe votimi *i fshehtë*. Konkretisht, kërkuesi pretendon se nenet 67/1/5/6, 73/4, 98/3/4 dhe 164 të Kodit Zgjedhor, të cilat rregullojnë aspekte të sistemit proporcional me lista të mbyllura, si për zgjedhjet e përgjithshme në Kuvend, ashtu edhe për ato të organeve kolegjiale në zgjedhjet vendore, cenojnë shprehjen e sovranitetit popullor duke deformuar

marrëdhënien mes votuesve dhe deputetëve, si dhe mes votuesve dhe përfaqësuesve në organet e tyre kolegjiale të qeverisjes vendore. Sipas kërkuetit kjo lidhet me faktin se sistemi zgjedhor shqiptar i mundëson votuesit vetëm emrat e partive politike dhe jo listat nominale të kandidatëve, duke kufizuar në këtë mënyrë edhe lirinë e zgjedhjes së votuesve në zgjedhjen e përfaqësuesve të tyre, që është një nga shprehjet kryesore të sovranitetit popullor. Gjithashtu, detyrimi që vendos Kodi Zgjedhor në lidhje me mbledhjen e nënshkrimeve mbështetëse nga ana e partive politike që nuk kanë deputetë në Kuvend, është një cenim i hapur i fshehtësisë së votës dhe identifikimit të vullnetit politik e paraprak të votuesve.

8. Në kuptim të standardeve të përmendura më lart, Partia Aleanca Kuq e Zi duhet të provojë se dispozitat ligjore të kundërshtuara kanë sjellë pasoja të pafavorshme (ose ekziston një rrezik real për ardhjen e pasojave të tilla), të drejtpërdrejta mbi të, mbi veprimtarinë që kjo parti ushtron sipas statutit, si p.sh., financimi i partive politike nga shteti dhe dhënia e shansit të barabartë të gjitha partive për të marrë pushtetin, çështje për të cilat kërkuesi legjitimohet t'i mbrojë para Gjykatës.

9. Nisur nga natyra e çështjeve të pretenduara para Gjykatës, rezulton se nëpërmjet tyre kërkuesi pretendon mbrojtjen e parimeve kushtetuese të së drejtës së votës. Kushtetuta në nenin 45 parashikon të drejtën e votës si një nga të drejtat themelore politike që gëzon individ. Kjo e drejtë ushtrohet nëpërmjet ngritjes së një sistemi zgjedhor që garanton fshehtësinë, lirinë dhe barazinë e votës, duke u siguruar shtetasve qenien e tyre politikisht aktive e duke formuar në këtë mënyrë thelbin e rolit që duhet të kenë ata në një sistem demokratik. E drejta e votës është një element qendror i demokracisë dhe i shtetit të së drejtës. (*shih vendimet nr. 1, datë 7.1.2005 dhe nr. 40, datë 16.11.2007 të Gjykatës Kushtetuese*) Në këtë kuptim, mbrojtja e saj si pjesë e të drejtave të zgjedhësve nuk hyn në fushën e interesit të ngushtë të kërkuetit. Për rrjedhojë, në rastin konkret nuk ndodhemi përpara një cenimi të drejtpërdrejtë dhe konkret të veprimtarisë së kërkuetit, por përpara një interesi ligjor të përgjithshëm dhe abstrakt. Kushtetuta parashikon subjekte të posaçme që mund ta realizojnë një qëllim të tillë, sipas nenit 134/1,

shkronjat “a”, “b”, “c” dhe “ç” të Kushtetutës, pa qenë nevoja e justifikimit të interesit.

10. Vetëm fakti që kërkuesi kundërshton dispozitat e Kodit Zgjedhor, pra të ligjit që rregullon zgjedhjet, nuk nënkupton detyrimisht se ai legjitimohet *a priori* t’i drejtohet kësaj Gjykate. Qenia e tij subjekt zgjedhor nuk do të thotë se ka legjitimet të pakufizuar. Partia politike që kërkon shfuqizimin e një akti normativ duhet të provojë interesin e drejtpërdrejt në çështje dhe të argumentojë pasojat negative të ardhura ose të pritshme (me sigurinë dhe jo me probabilitetin se do të ndodhin) që asaj i vijnë nga zbatimi i normave që kundërshton në Gjykatë.

11. Në këtë kuptim, për sa më lart u parashtrua, mendojmë se kërkuesi nuk arriti të justifikojë interesin e tij për çështjen, si rrjedhim kërkesa duhej rrëzuar për shkak të moslegjitimitetit të tij.

Anëtarë: Fatos Lulo, Sokol Berberi

MENDIM PAKICE

1. Gjykata Kushtetuese (Gjykata) ka rrëzuar kërkesën e Partisë Aleanca Kuq e Zi për antikushtetutshmërinë e neneve 67, pikat 1, 5 dhe 6; 68; 71; 72, shkronja “d” e pikës 2; 73, pika 4; 98, pikat 3 dhe 4; 106, pika 1; 117, pikat 2 dhe 3; 118 shkronja “c” e pikës 1; 163, pikat 5 dhe 6; 164; 165, pika 2 dhe 166, pikat 1 dhe 3 të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar.

2. Kërkuesi pretendon se nenet e lartpërmendura, të cilat rregullojnë aspekte të sistemit proporcional me lista të mbyllura, si për zgjedhjet e përgjithshme në Kuvend, ashtu edhe për ato të organeve kolegjiale në zgjedhjet vendore, bien ndesh me nenet 2 dhe 45 të Kushtetutës, sepse cenojnë shprehjen e sovranitetit popullor duke deformuar marrëdhënien mes votuesve dhe deputetëve, si dhe mes votuesve dhe përfaqësuesve në organet e tyre kolegjiale të qeverisjes vendore.

3. Sikurse pranon edhe shumica, mendoj se ky pretendim i kërkuesit ka të bëjë me depozitim të listës së kandidatëve dhe koalicioneve të partive në Komisionin Qendror të Zgjedhjeve, nga njëra anë, dhe përmbajtjen e fletës së votimit, nga ana tjetër (*shih paragrafin 13 të vendimit*). Shumica, duke iu shmangur pretendimit të mësipërm, e ka

mbështetur analizën e dispozitave të Kodit Zgjedhor të kundërshtuara si antikushtetuese, vetëm në raport me rregullimet e parashikuar në nenet 64 dhe 68 të Kushtetutës, duke arritur në përfundimin se dispozitat në fjalë janë norma të autorizuara nga Kushtetuta (...), prandaj pretendimi i kërkuesit për cenimin e lirisë së votës nuk është i bazuar (*shih paragrafët 14 dhe 17*).

4. Argumentet e shumicës për ta rrëzuar pretendimin në fjalë me arsyet e mësipërme më duken formale dhe si të tilla nuk janë në koherencë me vlerat themelore që Kushtetuta përcakton dhe mbron në një shtet të së drejtës. Në ndryshim nga shumica, vlerësoj se në rastin konkret, pretendimi i kërkuesit është i drejtë, dhe, për rrjedhojë, duhej vendosur pranimi pjesërisht i kërkesës.

5. Parimi i sovranitetit të popullit është pjesë e vlerave themelore të mbrojtura nga Kushtetuta, i cili, për rëndësinë që ka në sistemin tonë kushtetues, garantohej që në nenin 2 të saj. Parimi i ushtrimit të sovranitetit nga populli nënkupton që asnjë individ apo organ i qeverisjes nuk mund të pretendojë një legjitimitet të pavarur në ushtrimin e funksioneve shtetërore, për shkak se legjitimiteti këtyre organeve u është deleguar nga populli si titullar i sovranitetit.

6. Populli e ushtron sovranitetin nëpërmjet përfaqësuesve të tij ose drejtpërsëdrejti (neni 2, paragrafi 2 i Kushtetutës). Në bazë të këtij parashikimi kushtetues, neni 70, paragrafi 1 i Kushtetutës sanksionon se “*deputetët përfaqësojnë popullin dhe nuk lidhen me asnjë mandat detyrues*” dhe neni 109, paragrafi 1 se “*organet përfaqësuese të njëjësive bazë të qeverisjes vendore janë këshillat, të cilët zgjidhen çdo katër vjet me zgjedhje të përgjithshme të drejtpërdrejta dhe me votim të fshehtë*”. Pra, të drejtën për të ushtruar funksionin ligjvënës, populli, normalisht, nuk e ushtron vetë në mënyrë të drejtpërdrejtë, por nëpërmjet përfaqësuesve të zgjedhur prej tij. Në një demokraci përfaqësuese, qytetarët përfshihen në procesin përzgjedhës si të deputetëve të Kuvendit, ashtu edhe të organeve përfaqësuese të qeverisjes vendore.

7. Në këtë aspekt, zgjedhjet parlamentare dhe ato vendore janë ndër përbërësit më thelbësorë dhe ndërkohë një moment tepër delikat dhe i rëndësishëm për demokracinë si formë e qeverisjes. Vetëm përmes tyre mund të bëhet realitet parimi i rëndësishëm i sovranitetit të

popullit, si dhe konstituimi demokratik i pushtetit qendror dhe vendor. Prandaj është e domosdoshme që ato të jenë të lira dhe në përputhje të plotë me kërkesat kushtetuese dhe standardet ndërkombëtare bashkëkohore. Në këtë këndvështrim mendoj se të gjitha organet dhe mekanizmat kushtetues dhe shtetërorë kanë për detyrë të garantojnë me prioritet dhe realisht këto kërkesa, duke qëndruar njëkohësisht sa më të paanshëm dhe objektivë gjatë gjithë këtij procesi.

8. Neni 45, paragrafët 1 dhe 4, i Kushtetutës përcakton se “*çdo shtetas që ka mbushur tetëmbëdhjetë vjeç, qoftë edhe ditën e zgjedhjeve, ka të drejtën të zgjedhë dhe të zgjidhet*” dhe se “*vota është vetjake, e barabartë, e lirë dhe e fshehtë*”. Ngritja e një sistemi zgjedhor që garanton fshehtësinë, lirinë dhe barazinë e votës, u siguron shtetasve qenien e tyre politikisht aktive duke formuar në këtë mënyrë thelbin e rolit që duhet të kenë ata në një sistem demokratik nëpërmjet ushtrimit të votës. E drejta e votës është një nga të drejtat themelore politike që gëzon individ. Kontributi kryesor i saj është garantimi i mundësisë për të gjithë zgjedhësit që të ndikojnë në formimin e vullnetit politik në një shoqëri demokratike (*shih vendimin nr. 40, datë 16.11.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

9. Sipas doktrinës, liria e votës, ngushtësisht e lidhur me fshehtësinë e saj, nënkupton detyrimin për legjislatorin që të përcaktojë modalitete të ushtrimit të së drejtës së votës që garantojnë, në mënyrën më të plotë, mundësinë për të shprehur, pa asnjë kusht apo ndikim, vullnetin elektoral të subjektit³. Sigurisht që gjatë fushatës elektorale subjektet zgjedhore kanë të drejtë që me mjete e mënyra të ligjshme, me programin dhe alternativat që ofrojnë, të përpiqen të ndikojnë sa më shumë te zgjedhësit për të siguruar votën e tyre. Por, ky proces duhet të jetë i lirë dhe i hapur, sepse në përfundim të këtij procesi, çdo zgjedhës krijon vullnetin e tij politik dhe merr vendimin përkatës për të votuar.

10. Ky parim është sanksionuar edhe në nenin 3 të Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, sipas të cilit “*Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të organizojnë, në intervale të arsyeshme kohore, zgjedhje të lira me votim të fshehtë,*

në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të popullit për zgjedhjen e trupit ligjvënës”.

11. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ) në çështjen *Özgürlük Ve Dayanışma Partisi (ÖDP) kundër Turqisë*, aplikimi nr. [7819/03](#) (*shih § 27-31*) është shprehur se neni 3 i Protokollit nr. 1 mishëron një parim karakteristik të një demokracie politike efektive dhe për rrjedhojë është i një rëndësie primare në sistemin e Konventës (*shih Mathieu-Mohin dhe Clerfayt kundër Belgjikë, 2 mars 1987, § 47, Seria A nr. 113*). Roli i shtetit, si garant i fundit i pluralizmit, përfshin marrjen e masave pozitive për të “organizuar” zgjedhje demokratike “*në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të njerëzve në zgjedhjen e trupit ligjvënës*” (*ibid., § 54*).

12. Në këtë kontekst, “*shprehje e lirë e mendimit të popullit*”, sikurse ka theksuar Komisioni Evropian për të Drejtat e Njeriut në disa raste, do të thotë se zgjedhjet nuk mund të zhvillohen nën çfarëdolloj forme presioni në zgjedhjen e një ose më shumë kandidatëve, dhe se në këtë zgjedhje votuesi nuk duhet të jetë i detyruar padrejtësisht për të votuar për një parti ose një tjetër (*shih X. kundër Mbretërisë së Bashkuar, nr. 7140/75, vendim i Komisionit, datë 6 tetor 1976, Vendimet dhe Raportet (DR) 7, f. 95*).

13. Gjithsesi, të drejtat e sanksionuara në nenin 3 të Protokollit nr. 1 nuk janë absolute. Ka vend për “kufizime të nënkuptuara” dhe Shteteve Kontraktuese duhet t’u jepet një hapësirë e gjerë vlerësimi në këtë fushë (*shih Matthews kundër Mbretërisë së Bashkuar [GC], nr. 24833/94, § 63, ECHR 1999-I dhe Labita kundër Italisë [GC], nr. 26772/95, § 201, ECHR 2000-IV*). Nga ana tjetër, është detyrë e Gjykatës të përcaktojë, si mjet i fundit, nëse kërkesat e nenit 3 të Protokollit nr. 1 janë respektuar. Në këtë kontroll ajo duhet të shqyrtojë që kufizimet e caktuara mbi të drejtën për të votuar dhe për t’u kandiduar në zgjedhje nuk i kufizojnë të drejtat në fjalë në një masë të tillë që të cenojnë thelbin e tyre, si dhe të pengojnë efektivitetin e tyre (*shih Mathieu-Mohin dhe Clerfayt, cituar më lart*).

14. Duke iu kthyer rastit në shqyrtim, mendoj se nën dritën e parimeve të sanksionuara nga GJEDNJ-ja, të mishëruara në jurisprudencën e kësaj Gjykate, si dhe në nenet 2 dhe 45 të Kushtetutës, edhe Gjykata duhet të analizonte nëse dispozitat e kundërshtuara të Kodit

³ Paolo Caretti, Ugo de Siervo, “Istituzioni di diritto pubblico”, G. Giappichelli Editore, faqe 100.

Zgjedhor kanë cenuar thelbin apo efektivitetin e tyre, pra nëse është cenuar parimi i lirisë së votës, i lidhur ngushtë me parimin e sovranitetit të popullit. Gjithashtu, Gjykata, për shkak të lidhjes midis objektit të kërkesës dhe neneve të tjera të Kodit Zgjedhor, bazuar në nenin 48/2 të ligjit organik të saj (ligj nr. 8577, datë 10.2.2000), këtë kontroll duhej ta shtrinte edhe në ato nene të Kodit Zgjedhor të cilat lidhen me çështjen e depozitimit të listave dhe të renditjes së kandidatëve për deputetë apo për anëtarë të organeve kolegjiale të qeverisjes vendore, pra të shqyrtonte në tërësi sistemin zgjedhor.

15. Nga sa më lart, jam i mendimit se çështjet që duhet t'i nënshtroheshin debatit kushtetues gjejnë pasqyrim në nenet e mëposhtme të Kodit Zgjedhor:

neni 67, pika 1 dhe 5: *“1. Partia politike, që është regjistruar në KQZ si subjekt zgjedhor për zgjedhjet në Kuvend, depoziton në KQZ listën shumemërore të kandidatëve të saj për çdo zonë zgjedhore jo më vonë se 50 ditë para datës së zgjedhjeve..... 5. Emrat në listën e partisë paraqiten të renditura sipas rendit shifror, duke filluar nga numri një. (...) Për listat shumemërore për këshillat e bashkisë dhe komunës zbatohet i njëjti rregull”;*

neni 106, pika 1: *“Pasi merr fletën e votimit, zgjedhësi hyn i vetëm në dhomën e fshehtë dhe në fletën votimit shënon në krab të emrit të subjektit zgjedhor apo partisë pjesëtare të një koalicioni shenjën “x” ose “+” apo një shenjë tjetër që tregon qartë zgjedhjen e bërë prej tij”;*

neni 117, pika 2: *“Vota të vlefshme janë vetëm fletët e votimit, në të cilat është votuar qartësisht vetëm për njërin nga subjektet zgjedhore apo partinë politike pjesëtare të koalicionit në fletën përkatëse të votimit”;*

neni 163 lidhur me vlerësimin që bën KQZ-ja, si dhe përcaktimin e mandateve nominale për çdo parti politike sipas renditjes në listë;

neni 164 lidhur me zëvendësimin e vakancës pas ndërprerjes së mandatit, i cili i kalon kandidatit vijues;

neni 165, pika 2: *“Anëtarët e këshillave të bashkisë dhe të komunave zgjidhen në bazë të listave shumemërore të paraqitura nga partitë politike, koalicionet, ose të kandidaturave të propozuara nga zgjedhësit”;*

neni 166, pika 3: *“Mandatet e këshillave vendorë ndahen nga KQZ-ja në bazë të sistemit proporcional, sipas të njëjtave procedurave të parashikuara në nenet 162 dhe 163 të këtij Kodi”.*

16. Nisur nga këto parashikime, më rezulton se dispozitat e kundërshtuara, që përcaktojnë mënyrën e shprehjes së votës për zgjedhjen e kandidatëve për deputetë apo për anëtarë të organeve kolegjiale të qeverisjes vendore, përfshihen në një kontekst normativ në bazë të të cilit vota shkon për zgjedhjen e listës, të përzgjedhur dhe të prezantuar sipas një renditjeje të caktuar nga partitë politike apo nga kryetari i saj. Në këtë kuadër, dispozitat e kundërshtuara përjashtojnë çfarëdolloj mundësie për votuesit që të ndikojnë në zgjedhjen e përfaqësuesve të tyre në Parlament apo në organet e qeverisjes vendore duke deformuar në këtë mënyrë thelbin e sistemit politik.

17. Në vijim të këtij arsyetimi, jam i mendimit se shumica nuk mund t'i anashkalonte këto aspekte dhe ta bazonte vendimin e saj vetëm në përcaktimet e neneve 64 dhe 68 të Kushtetutës, të cilat parashikojnë sistemin zgjedhor proporcional me zona zgjedhore shumemërore, me lista të mbyllura. Në një situatë të tillë para Gjykatës qëndronte detyrimi për t'i dhënë përgjigje një “përplasjeje” të dukshme, që vihet re në çështjen në shqyrtim, midis primeve themelore kushtetuese, në rastin konkret parimit të sovranitetit të popullit dhe ushtrimit të lirë të së drejtës së votës, nga njëra anë, dhe rregullimeve të tjera kushtetuese, pra sistemit zgjedhor të parashikuar nga nenet 64 dhe 68 të Kushtetutës, nga ana tjetër. Për rrjedhojë, fakti se sistemi proporcional me lista shumemërore të mbyllura është i parashikuar në Kushtetutë, nuk duhej të ishte pengesë për shqyrtimin e antikushtetutshmërisë së dispozitave të kundërshtuara të Kodit Zgjedhor në raport me parimet themelore të Kushtetutës, pra me parimin e sovranitetit të popullit dhe shprehjes së lirë të vullnetit të zgjedhësve.

18. Në ndryshim nga shumica, në gjykimin tim parashikimet e neneve 64 dhe 68 të Kushtetutës nuk mund të prevalojnë mbi parimet themelore të sanksionuara nga Kushtetuta. Sikurse Gjykata ka theksuar, rendi juridik nuk përbëhet nga norma juridike të barasvlershme apo me të njëjtën fuqi juridike, përkundrazi ai është një sistem i shkallëzuar, ku normat e të drejtës renditen në bazë të fuqisë juridike që kanë (shih vendimet nr. 19, datë 3.5.2007 dhe nr. 10, datë 6.3.2014 të Gjykatës Kushtetuese). Pra, e njëjta gjë

mund të thuhet edhe për parimet e sanksionuara në Kushtetutë. Ato nuk mund të kenë asnjëherë të njëjtën vlerë kushtetuese, por i nënshtrohen një sistemi vlerash të ndryshme.

19. Lidhur me vlerën e parimeve kushtetuese, Gjykata Kushtetuese Italiane në vendimin nr. 1146/1988 është shprehur se Kushtetuta italiane përmban disa parime supreme që nuk mund të përmbysen apo modifikohen në përmbajtjen e tyre thelbësore edhe nga ligjet për amendamentet kushtetuese ose nga ligjet e tjera kushtetuese. Këto janë jo vetëm parimet që vetë Kushtetuta në mënyrë eksplicite parashikon si kufizime absolute ndaj rishikimit kushtetues, të tilla si forma e republikës (neni 139 i Kushtetutës), por edhe parimet të cilat, edhe pse nuk janë të përmendura shprehimisht ndërmjet atyre që nuk i nënshtrohen procesit të rishikimit kushtetues, i përkasin thelbit të vlerave të larta ku mbështetet Kushtetuta italiane, ndër të cilat edhe ai i sovranitetit të popullit (*shih vendimin nr. 18/1982*). Gjykata Kushtetuese Italiane tashmë në shumë vendime të saj ka theksuar se parimet supreme të rendit kushtetues kanë një vlerë më të lartë se standardet ose normat e tjera të rangut kushtetues. Për rrjedhojë, nuk mund të mohohet se kjo Gjykatë është kompetente të kontrollojë pajtueshmërinë e ligjeve të rishikimit të kushtetutës, si dhe të ligjeve të tjera kushtetuese me parimet e larta të rendit kushtetues. Përndryshe, e kundërta do të çonte në rezultatin absurd që sistemi i garancive të Kushtetutës të konsiderohej joefektiv në lidhje me standardet e tij me vlerë të lartë.

20. Edhe Gjykata Kushtetuese Gjermane në jurisprudencën e saj është shprehur se Ligji Themelor është një sistem vlerash, në të cilin ka evidentuar disa parime si parime supreme. Parimet më të larta të këtij sistemi vlerash janë të mbrojtura ndaj ndryshimeve kushtetuese, dhe si të tilla Ligji Themelor ka parashikuar nenet 14, 205, 79, paragrafi 36 të tij (*shih vendimin BVerfGE*

6, 32)⁷. Në këtë aspekt, Gjykata ka theksuar se mbrojtjen e lirisë dhe të dinjitetit njerëzor e njeh si qëllimin më të lartë të të gjithë sistemit të së drejtës (*shih vendimet BVerfGE 12, 45 [51]; 28, 175 [189] dhe BVerfGE 33,1*)⁸. Ky qëndrim është përforcuar më tej nga Gjykata kur është shprehur se në sistemin e vlerave të Ligjit Themelor dinjiteti i njeriut është vlera më e lartë (*BVerfGE 6, 32 [41] dhe BVerfGE 27,1*). Shteti në asnjë masë, madje as edhe me një ligj, nuk lejohet të shkelë dinjitetin e njeriut ose të prekë lirinë e personit në thelbin e saj⁹.

21. Nga sa më lart, përfundimi që nxirret është se në një gjykim kushtetues, në rast të një “përplasjeje” midis parimeve themelore të sanksionuara nga pjesa e parë e Kushtetutës, në rastin konkret, parimi i sovranitetit të popullit dhe çështjeve të tjera të trajtuara në pjesët vijuese të saj, kanë përparësi të parat, si vlerat më të larta ku mbështetet Kushtetuta dhe rendi ynë demokratik. Respektimi i tyre lidhet me themelet dhe qëndrueshmërinë e sistemit politik, i cili në rastin në shqyrtim për shkak të rregullimeve të kundërshtuara si antikushtetuese, paraqitet i deformuar.

22. Çështja e kushtetutshmërisë së normave për zgjedhjen e deputetëve (të parashikuara nga dekreti i të Presidentit të Republikës nr. 361/1957), është trajtuar edhe nga Gjykata Kushtetuese Italiane në vendimin nr. 1/2014, e cila është shprehur se dispozitat e kundërshtuara, duke përcaktuar se vota e shprehur nga zgjedhësit, e destinuar për të zgjedhur të gjithë anëtarët e Parlamentit, është një votë që zgjedh listën, përjashtojnë çfarëdolloj të drejte të zgjedhësit në zgjedhjen e përfaqësuesve të tij. Një formulim i tillë ligjor privon votuesit nga çdo lloj hapësire zgjedhjeje të përfaqësuesve të tyre, zgjedhje që i është lënë tërësisht partive politike. Kriteria të tilla të votimit, që u imponojnë zgjedhësve, duke zgjedhur një listë, të zgjedhin “në bllok” të gjithë kandidatët e renditur në të, të cilët nuk kanë pasur mundësi që t’i njohin dhe t’i vlerësojnë dhe që automatikisht, për shkak të pozicionit të tyre në listë, bëhen deputetë (apo senatorë), bëjnë që ky sanksionim nuk mund të

⁴ Mbrojta e dinjitetit human.

⁵ Strukturat politike dhe sociale, mbrojta e rendit kushtetues. Ky nen garanton edhe sovranitetin e popullit, sepse përcakton se Republika Federale e Gjermanisë është një shtet federal demokratik dhe social (paragrafi i parë) dhe se çdo pushtet publik buron nga populli (paragrafi 2).

⁶ Rishikimi i Ligjit Themelor.

⁷ Vendime të përzgjedhura të Gjykatës Kushtetuese Federale Gjermane, faqe 70, paragrafi 2/c.

⁸ Po aty, faqe 57, paragrafi 2.

⁹ Po aty, faqe 104, paragrafi 2/1.

krahasohet me sisteme të tjera të karakterizuara nga lista të bllokuara vetëm për një pjesë të vendeve në Kuvend dhe as me të tjera që karakterizohen nga zona zgjedhore me dimensione administrative – territoriale të vogla, në të cilat numri i kandidatëve për të zgjedhur është i tillë që garanton njohjen efektive të tyre nga ana e zgjedhësve dhe bashkë me të efektivitetin e zgjedhjes dhe lirinë e votimit (sikurse ndodh edhe për rastet e kolegjeve njëemërore).

23. Si përfundim, mendoj se nenet 67, pika 1 dhe 5; 106, pika 1; 117, pika 2; 163; 164; 165, pika 2 dhe 166, pika 3, të Kodit Zgjedhor duke parashikuar një kuadër rregullator sipas të cilit votimi zhvillohet mbi lista kandidatësh sipas një renditjeje të caktuar dhe të pandryshueshme, bëjnë që partitë të zëvendësojnë vullnetin e zgjedhësve, çka bie ndesh me parimin e sovranitetit të popullit dhe të lirisë së votës, të sanksionuara respektivisht në nenet 2 dhe 45 të Kushtetutës. Po ashtu ato bien ndesh edhe me nenet 70/1 dhe 109 të Kushtetutës, që përcaktojnë se deputetët dhe organet e qeverisjes vendore janë funksionarë politikë që zgjidhen nëpërmjet votës së popullit dhe përfaqësojnë zgjedhësit.

24. Në këtë këndvështrim mendoj se kërkesa e Partisë Aleanca Kuq e Zi duhej pranuar.

Anëtar: Vladimir Kristo

VENDIM

Nr. 19, datë 4.3.2015

PËR NJË NDRYSHIM NË RREGULLOREN “PËR KAPITALIN RREGULLATOR TË BANKËS”

Në bazë dhe për zbatim të nenit 12, shkronja “a” dhe të nenit 43, shkronja “c”, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, të ndryshuar; nenit 59, pika 2 dhe 8 të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, me propozimin e Departamentit të Mbikëqyrjes, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë,

VENDOSI:

1. Në rregulloren “Për kapitalin rregullator të bankës”, miratuar me vendimin e Këshillit

Mbikëqyrës nr. 69, datë 18.12.2014, të bëhet ndryshimi i mëposhtëm:

a) Në nenin 5, pas pikës 3, shtohet pika 4, me përmbajtjen si më poshtë:

“4. Bankat përfshijnë kapitalin e nivelit të dytë në kapitalin rregullator të tyre sipas kufijve dhe afateve të mëposhtëm:

a) deri në 50% të kapitalit të nivelit të parë (deri më 31.12.2016);

b) deri në 33.3% të kapitalit të nivelit të parë (duke filluar nga 1.1.2017).”.

2. Ngarkohen bankat e licencuara nga Banka e Shqipërisë me zbatimin e këtij vendimi.

3. Ngarkohet Departamenti i Mbikëqyrjes dhe Departamenti i Stabilitetit Financiar dhe Statistikave në Bankën e Shqipërisë, për ndjekjen e zbatimit të këtij vendimi.

4. Ngarkohet Departamenti i Marrëdhënieve me Publikun për publikimin e këtij vendimi në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë dhe në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI
Gent Sejko

VENDIM

Nr. 20, datë 4.3.2015

PËR DISA NDRYSHIME NË RREGULLOREN “PËR ADMINISTRIMIN E RREZIKUT NGA EKSPOZIMET E MËDHA TË BANKAVE”

Në bazë dhe për zbatim të nenit 12, shkronja “a” dhe të nenit 43, shkronja “c”, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, të ndryshuar; nenit 57, pika 2, nenit 58, shkronjat “b” dhe “c”, neneve 60, 62, 63, 64, 65 dhe 131 të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar; me propozimin e Departamentit të Mbikëqyrjes, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë

VENDOSI:

1. Në rregulloren “Për administrimin e rrezikut nga ekspozimet e mëdha të bankave” miratuar me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës nr. 10, datë 26.2.2014, të bëhen ndryshimet e mëposhtme:

a) Në nenin 9, pika 2, shtohet shkronja “o” me përmbajtjen e mëposhtme:

“o) ekspozimet, me jo më shumë se 80% të vlerës së tyre, ndaj institucioneve të mbikëqyrura, të cilave u caktohet një peshë rreziku 20%, në përputhje me rregulloren e mjaftueshmërisë së kapitalit”.

b) Në aneksin 2, bashkëlidhur kësaj rregulloreje:

i) në sqarimin në fund të faqes, të aneksit nr. 2 të “Raportit mbi ekspozimin e madh”, (footnote nr. 4) togfjalësh “totalit të kolonës 4”, zëvendësohet me togfjalëshin “totalit të kolonës 10”;

ii) në sqarimin në fund të faqes të “Raportit mbi ekspozimin e madh në tërësi” (footnote nr. 8) togfjalësh “totalit të kolonës 6” zëvendësohet me togfjalëshin “totalit të kolonës 12”.

2. Ngarkohen bankat e licencuara nga Banka e Shqipërisë, me zbatimin e këtij vendimi.

3. Ngarkohet Departamenti i Mbikëqyrjes dhe Departamenti i Stabilitetit Financiar dhe Statistikave në Bankën e Shqipërisë, për ndjekjen e zbatimit të këtij vendimi.

4. Ngarkohet Departamenti i Marrëdhënieve me Publikun për publikimin e këtij vendimi në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë dhe në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

5. Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI
Gent Sejko

VENDIM

Nr. 6, datë 23.2.2015

PËR DËNIMIN ADMINISTRATIV TË SHOQËRISË “UJËSJELLËS- KANALIZIME VLORË SHA”

Në zbatim të nenit 14, germa “h”, nenit 15 dhe nenit 32/1, pika 1, germa “ç”, të ligjit nr. 8102, datë 28.3.1996 “Për kuadrin rregullator të sektorit të furnizimit me ujë dhe të largimit dhe përpunimit të ujërave të ndotura”, të ndryshuar, ligjit nr. 10279, datë 20.5.2010, “Për kundërvajtjet administrative” dhe rregulloren e ERRU-së, “Për procedurat e konstatimit dhe shqyrtimit të kundërvajtjeve administrative dhe marrjen e vendimit për dënimin e kundërvajtjeve administrative në sektorin e furnizimit me ujë dhe të largimit dhe përpunimit të ujërave të ndotura”, miratuar me vendim të KKRR-së, nr.

1, datë 6.1.2012, Komisioni Kombëtar Rregullator

VENDOSI:

1. Shoqëria “Ujësjiellës-Kanalizime Vlorë” sh.a. për ushtrim të veprimtarive të grumbullimit dhe shpërndarjes së ujit për konsum publik dhe largimin e trajtimit të ujërave të ndotura pa licencën përkatëse, dënohet me gjobë në shumën 300 000 lekë.

2. Ngarkohen Sektori Juridik dhe i Marrëdhënieve me Publikun dhe Sektori i Administratës, Financës dhe Burimeve Njerëzore për ndjekjen e procedurave në zbatim të këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI
Avni Dervishi

UDHËZIM

Nr. 2, datë 4.3.2015

PËR MËNYRËN E NGRITJES, ORGANIZIMIT DHE FUNKSIONIMIT TË KOMISIONIT TË QENDRËS SË VOTIMIT

Në mbështetje të nenit 23, pika 1, germa “b”, pika 5, dhe në bazë të neneve 29, 36, 37, 38, 39, 42, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 109, 112, 113, 114, 171 dhe 172 të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, vendimit të KQZ-së nr. 13, datë 27.1.2015, Komisioni Qendror i Zgjedhjeve

UDHËZON:

PJESA I
TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi

Ky udhëzim ka për qëllim të përcaktojë rregulla dhe procedura për mënyrën e ngritjes, organizimit, funksionimit dhe vendimmarrjes së komisionit të qendrës së votimit.

Neni 2
Përkufizime

1. “KQV” është komisioni i qendrës së votimit.

2. “KQZ” është Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, organi më i lartë shtetëror i përhershëm, i ngarkuar për administrimin e zgjedhjeve, në përputhje me rregullat e përcaktuara në Kodin Zgjedhor.

3. “KZAZ” është komisioni i zonës së administrimit zgjedhor, që ngrihet dhe funksionon në përputhje me Kodin Zgjedhor për zgjedhjet në Kuvendin e Shqipërisë dhe zgjedhjet vendore.

4. “Qendër votimi” është mjedisi i caktuar për zhvillimin e votimit, në përputhje me Kodin Zgjedhor.

Neni 3

Parime të përgjithshme

1. KQV-ja ushtron veprimtarinë e vet në përputhje me Kodin Zgjedhor, në mënyrë të paanshme, profesionale dhe transparente.

2. KQV-ja përgjigjet për zhvillimin e zgjedhjeve në qendrën e votimit, duke zbatuar detyrat e përcaktuara në Kodin Zgjedhor dhe aktet nënligjore të KQZ-së.

3. KQV-ja ngrihet dhe funksionon për të gjitha llojet e zgjedhjeve.

4. Anëtarët dhe sekretari i KQV-së emërohen vetëm për periudhën e zgjedhjeve.

PJESA II

NGRITJA E KQV-së

Neni 4

Përbërja e KQV-së

1. Komisioni i qendrës së votimit është organ kolegjal i përbërë nga shtatë anëtarë, ku një anëtar ushtron detyrën e sekretarit.

2. Anëtarët dhe sekretari i KQV-së emërohen nga KZAZ-ja sipas mënyrës dhe kritereve të mëposhtme:

a) dy anëtarë propozohen nga partia kryesore e shumicës parlamentare;

b) dy anëtarë propozohen nga partia kryesore e opozitës parlamentare;

c) një anëtar propozohet nga partia e dytë e shumicës parlamentare;

d) një anëtar propozohet nga partia e dytë e opozitës parlamentare;

Në rast se nuk arrihet baraspeshimi politik si

më sipër, grupi përkatës kompensohet me kandidaturat e partisë kryesore deri në baraspeshimin politik shumicë-opozitë.

e) anëtar i shtatë propozohet në gjysmën e KQV-ve nga partia e parë e shumicës parlamentare, kurse në gjysmën tjetër nga partia e parë e opozitës parlamentare, sipas kritereve objektive të bazuara në:

e.1) përzgjedhjen rastësore;

e.2) shpërndarjen e barabartë në territorin zgjedhor.

Neni 5

Caktimi i partisë politike që do të propozojë anëtarin e shtatë të KQV-së

KZAZ-ja cakton sipas procedurës së mëposhtme, partinë politike që do të propozojë anëtarin e shtatë të KQV-së:

a) KZAZ-ja rendit të gjitha QV-të në juridiksion territorial të zonës së administrimit zgjedhor, duke nisur nga QV-ja me numër më të vogël dhe duke vazhduar në rend rritës. QV-të bija renditen pas QV-së së origjinës;

b) QV-të e renditura sipas pikës “a”, të kësaj dispozite, numërtohen nga KZAZ-ja duke filluar nga numri 1 e duke vazhduar progresivisht deri në numërtimin e QV-së së fundit;

c) Në QV-të e numërtuara në këtë renditje me numër tek, e drejta për të propozuar anëtarin e shtatë të KQV-së përkatëse i përket partisë politike, e cila ka propozuar zëvendëskryetarin e KZAZ-së;

d) Në QV-të e numërtuara me numër çift në renditje, e drejta për të propozuar anëtarin e shtatë të KQV përkatës i përket partisë politike e cila ka propozuar kryetarin e KZAZ-së;

e) Në përfundim të kësaj procedure, KZAZ-ja njofton menjëherë partitë politike përkatëse për paraqitjen e propozimeve për anëtarin e shtatë të KQV-ve.

Neni 6

Paraqitja e propozimeve nga partitë politike

1. Partitë politike paraqesin në KZAZ propozimet për kryetar, anëtar dhe sekretar të KQV-ve jo më vonë se 30 ditë para datës së zgjedhjeve.

2. Propozimi për kryetar, anëtar dhe sekretar të KQV-së përmban: emrin, atësinë, mbiemrin, datëlindjen, adresën e vendbanimit, numrin e

kontaktit, si dhe arsimin e personit që propozohet.

3. Partitë politike mund t'u delegojnë degëve lokale të tyre të drejtën e propozimit për anëtarë të KQV-ve që përfshihen në territorin që mbulon dega lokale përkatëse. Në këtë rast, në KZAZ-në depozitohet autorizimi për delegimin e së drejtës për paraqitjen e propozimeve për anëtarë të KQV-së degës lokale të partisë politike.

Neni 7

Emërimi i anëtarëve të KQV-së

1. KZAZ-ja verifikon se çdo propozim i paraqitur plotëson kushtet për emërimin e anëtarit dhe sekretarit të KQV-së:

- a) gëzon të drejtën për të qenë zgjedhës;
- b) ka të paktën arsimin e mesëm;
- c) është me vendbanim brenda zonës zgjedhore përkatëse;
- d) nuk është dënuar me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi;
- e) ndaj tij nuk është marrë masë disiplinore në proceset zgjedhore të mëparshme;
- f) nuk ekziston asnjë nga kushtet e papajftueshmërisë për ushtrimin e detyrës së anëtarit dhe sekretarit të KQV-së, i propozuari nuk është:

f.1) deputet ose kandidat për deputet në Kuvend;

f.2) kandidat ose i zgjedhur në organet e zgjedhura të qeverisjes vendore;

f.3) ushtarak, punonjës i strukturave të Policisë së Shtetit ose të Shërbimit Informativ Shtetëror;

f.4) anëtar apo sekretar i një komisioni tjetër zgjedhor.

emëron me vendim anëtarët e KQV-së, duke përdorur modelin tip të vendimit të miratuar nga KQZ-ja.

2. KZAZ-ja emëron anëtarët e KQV-së jo më vonë se 5 ditë nga paraqitja e propozimeve, në përputhje me kërkesat e pikës 1 të kësaj dispozite.

3. Në çdo rast, emërimi i anëtarëve dhe sekretarëve të KQV-ve bëhet jo më vonë se 20 ditë para datës së zgjedhjeve.

Neni 8

Emërimi i kryetarit dhe i sekretarit të KQV-

së

1. Kryetari dhe sekretari i KQV-së zgjidhet nga KZAZ-ja sipas kriterëve të mëposhtme:

a) Në KQV-të ku anëtarë i shtatë i përket partisë kryesore të shumicës parlamentare, kryetar zgjidhet njëri nga anëtarët sipas propozimit të partisë kryesore të shumicës parlamentare;

b) Në gjysmën tjetër të KQV-ve, kryetar zgjidhet njëri nga anëtarët sipas propozimit të partisë kryesore të opozitës parlamentare.

2. Sekretari i KQV-së është i përkatësisë së kundërt me kryetarin e KQV-së. Si rregull, sekretari i KQV-së duhet të ketë arsimin e lartë.

3. Për emërimin e kryetarit dhe të sekretarit të KQV-së, KZAZ-ja përdor modelin tip të vendimit, miratuar me vendim të KQZ-së.

4. Një kopje e vendimeve për emërimin e anëtarëve, kryetarit dhe sekretarit të KQV-së, dërgohet menjëherë në rrugë elektronike në KQZ.

Neni 9

Shkarkimi dhe lirimi i anëtarëve dhe i sekretarit të KQV-së

1. Anëtarë dhe sekretari i KQV-së shkarkohen nga detyra me vendim të KZAZ-së, kur:

a) shkelin dispozitat e Kodit Zgjedhor dhe të akteve nënligjore në zbatim të tij, lidhur me detyrat e KQV-së;

b) dënohen me vendim të formës së prerë për kryerjen e një krimi;

c) nuk paraqiten në detyrë pa shkaqe të arsyeshme për më shumë se 2 ditë rresht;

ç) nuk marrin pjesë në trajnimet ose nuk kalojnë testimet e organizuara nga KQZ-ja.

2. Anëtarë dhe sekretari i KQV-së lirohen nga detyra me vendim të KZAZ-së, kur:

a) Kanë marrëdhënie krushqie të afërt ose gjinie deri në shkallë të dytë me ndonjërin nga kandidatët që konkurrojnë në zonë zgjedhore për organet e qeverisjes vendore;

b) Janë në marrëdhënie pune me ndonjërin nga kandidatët që konkurrojnë në zonë;

c) Japin dorëheqjen nga detyra;

ç) Nuk plotësojnë më kushtet për të qenë zgjedhës.

3. Anëtarë dhe sekretari i KQV-së, i shkarkuar me vendim të KZAZ-së, nuk mund të rizgjidhet

në këtë detyrë.

4. KZAZ-ja, dërgon menjëherë në KQZ kopje të vendimeve për shkarkimin nga detyra të anëtarëve apo sekretarit të KQV-së.

Neni 10

Plotësimi i vakancës

1. Vendi vakant i një anëtari apo sekretarit të KQV-së plotësohet brenda 3 ditëve, por jo më vonë se 24 orë para hapjes së procesit të votimit.

2. Zëvendësimi i anëtarëve të larguar në ditën e zgjedhjeve ose që nuk paraqiten në detyrë në ditën e zgjedhjeve, bëhet jo më vonë se 2 orë nga njoftimi i mungesës.

3. Kryetari, sekretari ose dy anëtarë të KQV-së njoftojnë menjëherë KZAZ-në për largimin ose mungesën.

4. KZAZ-ja i kërkon degës lokale të partisë politike, anëtari i propozuar prej së cilës ka shkaktuar vakancën, të paraqesë menjëherë propozimin për anëtarin e ri.

5. KZAZ-ja me marrjen e propozimit, shqyrton dokumentacionin dhe emëron menjëherë anëtarin e propozuar.

6. Zëvendësimi i anëtarëve të KQV-së bëhet si rregull me persona të cilët kanë trajnim për legjislacionin zgjedhor.

Neni 11

Mungesa e kuorumit

Plotësimi kryesisht i vakancës

1. Kur KQV-ja mbetet pa kuorum, për shkak të mungesave të anëtarëve dhe me kalimin e afateve të përcaktuara në pikën 1 dhe 2, të nenit 9 të këtij udhëzimi, nuk është kryer zëvendësimi, KZAZ-ja urdhëron menjëherë KQV-në përkatëse të vazhdojë procedurat dhe merr masa për plotësimin kryesisht të vakancës.

2. KQV-ja e mbetur pa kuorum, bën shënimin përkatës në librin e protokollit të mbledhjeve të KQV-së dhe procedon me zbatimin e detyrave pas urdhërimit nga KZAZ-ja, pavarësisht nga kuorumi.

3. KZAZ-ja për plotësimin e vakancës kryesisht, emëron shtetas të përzgjedhur nga KQZ-ja për emërimet, kryesisht deri në plotësimin e kuorumit në QV-në përkatëse.

4. Shtetasi i emëruar nga KZAZ-ja kryesisht si anëtar ose sekretar i KQV-së, ka të njëjta të drejta dhe të njëjtat detyrime si anëtari apo

sekretari i KQV-së, i propozuar nga partitë politike, parashikuar në Kodin Zgjedhor dhe këtë udhëzim.

PJESA III

FUNKSIONIMI I KQV-së

Neni 12

Detyrat e kryetarit, anëtarëve dhe sekretarit të KQV-së

1. Anëtarët e KQV-së përgjigjen për zhvillimin e zgjedhjeve në qendrën e votimit, duke zbatuar detyrat e parashikuara në Kodin Zgjedhor, si dhe vendimet e udhëzimit të KQZ-së.

2. Detyrat e kryetarit të KQV-së:

a) paraqitet në KZAZ jo më vonë se 15 orë para hapjes së votimit, bashkë me sekretarin, të shoqëruar nga çdo anëtar tjetër që kërkon, për të tërhequr materialet zgjedhore të KQV-së;

b) merr në dorëzim vulën e kryetarit nga KZAZ-ja sipas procedurës të përcaktuar në nenin 100, pika 2 e Kodit Zgjedhor;

c) drejton kryerjen e veprimeve paraprake të KQV-së, për kryerjen e procedurave për hapjen e votimit;

ç) deklaron hapjen e votimit në QV;

d) pasi verifikon se të dhënat e identitetit të zgjedhësit përputhen me të dhënat në listën e zgjedhësve dhe se zgjedhësi është i njëjtë me personin në dokumentin e identitetit, shënon në listën e zgjedhësve llojin dhe numrin e serisë së dokumentit të identitetit dhe i heq vizë emrit të zgjedhësit në këtë listë;

e) vulos fletët e votimit në pjesën e pasme me vulën e kryetarit të KQV-së;

ë) kur largohet nga QV-ja, i kalon vulën e kryetarit për përdorim anëtarit tjetër me të njëjtën përkatësi politike deri në çastin e rikthimit të tij;

f) nëse shënim i në fletën e votimit apo në të paktën një nga fletët e votimit bëhet jashtë dhomës së fshehtë, merr fletën e votimit dhe shënon në pjesën e pasme fjalët “E DËMTUAR” dhe e fut atë në zarfin “FLETË VOTIMI TË DËMTUARA”;

g) njofton menjëherë KZAZ-në për incidente të ndodhura që rrezikojnë rendin dhe zhvillimin e rregullt të votimit;

gj) shënon numrin e zgjedhësve që kanë

votuar, bazuar në nënshkrimet e bëra në listën e zgjedhësve, si dhe atyre që janë në regjistrin e posaçëm, sipas nenit 57 të Kodit Zgjedhor;

h) i deklaron me zë të lartë anëtarëve të tjerë të KQV-së dhe vëzhguesve të pranishëm shifrën e zgjedhësve që kanë votuar;

i) fton anëtarët e KQV-së dhe vëzhguesit e pranishëm të verifikojnë shifrën e thënë prej tij;

j) urdhëron sekretarin e KQV-së të shënojë në Procesverbalin për Mbylljen e Votimit dhe në Librin e Protokollit të Mbledhjeve të KQV-së numrin e personave që kanë votuar në qendrën e votimit;

k) pasqyron në procesverbalin për mbylljen e votimit dhe në librin e protokollit të mbledhjeve të KQV-së, numrin e plotë të fletëve të votimit të qendrës së votimit, duke u bazuar te të dhënat që kanë shoqëruar marrjen në dorëzim të fletëve të votimit nga KZAZ-ja;

ll) numëron fletët e votimit të papërdorura dhe në përfundim të numërimit ia bën të ditur shifrën anëtarëve të KQV-së;

m) rinumëron edhe një herë fletët e votimit të papërdorura nëse kërkohet nga një anëtar i KQV-së ose ndonjë nga vëzhguesit;

n) në përfundim të numërimit, mbyll fletët e votimit të papërdorura në zarfin ku është shënuar “FLETË VOTIMI TË PAPËRDORURA”;

nj) numëron fletët e votimit të dëmtuara që gjenden në zarfin “FLETË VOTIMI TË DËMTUARA”.

o) shënon paraprakisht në procesverbalin për mbylljen e votimit numrat e kodeve të sigurisë me të cilat do të mbyllet kutia/kutitë e votimit dhe kutia e materialeve të votimit;

p) sigurohet që në procesverbalin për mbylljen e votimit janë plotësuar të gjitha të dhënat dhe ora e mbylljes së procesverbalit;

q) sigurohet që origjinali i procesverbalit për mbylljen e votimit futet në kutinë e votimit dhe kopja të futet në kutinë e materialeve zgjedhore;

r) vulos kutinë e votimit me kodin e fundit (të pestë) të sigurisë;

s) dorëzon së bashku me sekretarin e KQV-së, jo më vonë se tri orë nga mbyllja e votimit, kutitë e votimit me fletët e votimit dhe kutinë e materialeve të votimit në vendin e numërimit të votave.

3. Detyrat e anëtarëve të KQV-së:

a) paraqiten në QV një orë përpara hapjes së votimit;

b) vendosin tryezat, karriget dhe dhomat e fshehta në mënyrë të tillë që të sigurohet fshehtësia e votimit dhe lëvizja e shpejtë dhe e lirshme e zgjedhësve;

c) heqin materialet propagandistike që mund të ndodhen në qendrën e votimit dhe rreth saj, në një rreze prej 150 m;

d) afishojnë udhëzimet për kryerjen e votimit në një vend të përshtatshëm dhe të dukshëm brenda qendrës së votimit;

e) vendosin materiale të tjera të kërkuara nga KQZ-ja;

e) kontrollojnë të gjitha materialet e marra në dorëzim, një orë përpara hapjes së votimit;

dh) u tregojnë vëzhguesve kutitë e votimit të zbrazëta;

e) nënshkruajnë në procesverbalin e vulosjes së kutive të votimit dhe në librin e protokollit të mbledhjeve të KQV-së ku janë regjistruar numrat e vulave me kodet e sigurisë me të cilat mbyllet kutitë e votimit;

ë) në një nga faqet anësore të kutisë shënojnë qartë numrin e qendrës së votimit, si dhe vendosin shenja dalluese, që i bëjnë të qartë zgjedhësit se ku duhet të hedhë çdonjërin nga fletët e votimit;

f) marrin vendim për hapjen e votimit dhe e nënshkruajnë atë;

g) marrin vendim për caktimin e detyrave mes anëtarëve për:

- ruajtjen e radhës së votimit të zgjedhësve;

- kontrollin e zgjedhësve nëse janë ose jo të timbruar me bojën speciale;

- timbrimin e zgjedhësit me lëndën e posaçme, para se të pajiset me fletën e votimit;

- orientimin e zgjedhësit për të hedhur fletën e votimit në kutinë përkatëse të votimit;

gj) njoftojnë KZAZ-në për incidente që rrezikojnë rendin dhe zhvillimin e rregullt të votimit;

h) nënshkruajnë vendimet e KQV-së dhe procesverbalet që KQV-ja përdor në punën e saj;

i) shoqërojnë, jo më vonë se tri orë nga mbyllja e votimit, kutitë e votimit me fletët e votimit dhe kutinë e materialeve të votimit në vendin e numërimit të votave.

4. Sekretari i KQV-së zbaton vendimet e udhëzimet e KQZ-së dhe kryen këto detyra:

a) përgjigjet për administrimin teknik dhe kushtet e punës së KQV-së;

b) protokollon kërkesat, ankesat dhe njoftimet drejtuar KQV-së;

c) mban dokumentacionin zgjedhor të arkivuar;

ç) përgatit në përputhje me udhëzimet e kryetarit, materialet për mbledhjen e KQV-së dhe ua shpërndan ato anëtarëve;

d) mban procesverbalet e mbledhjeve të KQV-së;

dh) kryen zbardhjen e vendimeve të marra nga KQV-ja dhe i vulos ato;

e) regjistron në librin e protokollit të mbledhjeve të KQV-së vendimet e KQV-së dhe ua përcjell ato menjëherë subjekteve të interesuara;

ë) u jep subjekteve zgjedhore ose personave të tretë, pa pagesë dhe brenda 24 orëve nga paraqitja e kërkesës, kopje të vërtetuara të vendimeve të KQV-së dhe të procesverbaleve të mbledhjeve;

f) regjistron në protokoll marrjen në dorëzim të materialeve zgjedhore nga KZAZ-ja, sipas nenit 100 të Kodit Zgjedhor dhe inventarit përkatës, dhe përgjigjet për administrimin dhe ruajtjen e tyre në përputhje me kërkesat e Kodit Zgjedhor;

g) regjistron në protokoll vërejtjet që vëzhguesit i paraqesin KQV-së;

gj) përgjigjet për vendosjen e materialeve zgjedhore në kutinë e materialeve të votimit dhe vulosjen e saj me vulat me kodet e sigurisë;

h) u jep anëtarëve të KQV-së dhe vëzhguesve të partive parlamentare kopje e procesverbalit të vulosjes me vulën e KQV-së;

i) shënon në librin e protokollit të mbledhjeve të KQV-së rastet e pezullimit të votimit, orën e pezullimit të votimit, dhe njofton menjëherë KZAZ-në;

j) shënon në librin e protokollit të mbledhjeve të KQV-së orën e rifillimit të votimit dhe njofton menjëherë KZAZ-në;

k) njofton menjëherë KZAZ-në për orën e saktë të hapjes së votimit, apo në rast të hapjes së votimit tej orës së përcaktuar me ligj, njofton arsyen e vonës dhe orën e fillimit të votimit;

l) njofton KZAZ-në çdo tre ori pas orës së hapjes së votimit, për numrin e zgjedhësve që kanë votuar deri në atë moment;

ll) pas mbylljes së votimit njofton KZAZ-në për numrin e përgjithshëm të zgjedhësve që kanë votuar dhe përkatësinë gjinore të tyre;

m) regjistron në librin e protokollit të mbledhjeve të KQV-së, pas kalimit të afateve për plotësimin e vakancave, rastet kur KZAZ-ja urdhëron KQV-në për vazhdim të procedurave nën kuorum;

n) dorëzon së bashku me Kryetarin e KQV-së, jo më vonë se tri orë nga mbyllja e votimit, kutitë e votimit me fletët e votimit dhe kutinë e materialeve të votimit në vendin e numërimit të votave.

Neni 13

Dokumenti i identifikimit

Gjatë ushtrimit të detyrës, anëtarët dhe sekretari i KQV-së janë të detyruar të mbajnë në mënyrë të dukshme dokumentet e identifikimit sipas modelit të miratuar nga KQZ-ja.

Neni 14

Mbledhjet e KQV-së

1. Mbledhjet e KQV-së janë publike.

2. Mbledhjet e KQV-së janë të vlefshme, kur në to marrin pjesë më shumë se gjysma e të gjithë anëtarëve të KQV-së, me përjashtim të rastit kur KQV-ja, në bazë të urdhërimit të KZAZ-së kryen detyrat pa kuorum, parashikuar në nenin 10, pika 2, e këtij udhëzimi.

Neni 15

Vendimet e KQV-së

1. Vendimet e KQV-së merren me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve të KQV-së.

Kur KQV-ja kryen detyrat nën kuorum për shkaqe të parashikuara në nenin 10, pika 1 dhe 2, të këtij udhëzimi, vendimet e marra quhen të vlefshme.

2. Vendimet e KQV-së nënshkruhen nga të gjithë anëtarët që kanë marrë pjesë në votim. Secili prej anëtarëve, krahas nënshkrimit të tij në vendim, deklaron votën pro ose kundër, si dhe arsyetimin përkatës.

3. KQV-ja merr vendime për:

a) hapjen e votimit;

b) pezullimin e votimit;

c) kërkimin e ndihmës nga Policia e Shtetit për rivendosjen e rendit në qendrën e votimit;

c) largimin e forcave të policisë pas rivendosjes së rendit në qendrën e votimit;

d) largimin e personave të caktuar nga mjediset e qendrës së votimit të cilët sipas nenit 110 të Kodit Zgjedhor;

dh) përcaktimin e numrit të personave që kanë votuar në qendrën e votimit sipas nënshkrimeve në listën e zgjedhësve dhe në regjistrin e posaçëm të zgjedhësve, në rast kundërshtimi, sipas nenit 113, pika 2, të Kodit Zgjedhor;

e) mbylljen e votimit.

4. KQV-ja merr vendime sipas përcaktimeve të pikës 3 të kësaj dispozite, duke përdorur modelet tip të vendimeve të miratuara nga KQZ-ja.

5. Të gjitha vendimet shënohen në librin e protokollit të mbledhjeve të KQV-së.

6. Në rast se KQV-ja nuk arrin të marrë vendim, çështja i dërgohet menjëherë për shqyrtim KZAZ-së nga kryetari ose nga të paktën 2 anëtarë të KQV-së, apo mund të ankimohet në KZAZ nga subjekti i interesuar.

7. Vendimi i KZAZ-së është i detyrueshëm të zbatohet menjëherë nga KQV-ja.

PJESA IV

PËRGJEGJËSITË DHE SANKSIONET

Neni 16

Përgjegjësia e anëtarëve të komisioneve të qendrave të votimit

Anëtarët e komisioneve të qendrave të votimit mbajnë përgjegjësi penale dhe administrative, sipas legjislacionit në fuqi për shkeljen e dispozitave të Kodit Zgjedhor gjatë kryerjes së detyrës.

Neni 17

Sanksionet administrative

1. Shkelja e dispozitave të Kodit Zgjedhor nga anëtarët e komisioneve të qendrave të votimit, kur nuk përbën vepër penale dënohet me gjobë nga 3,000 deri në 90,000 lekë.

2. Shkelja e rregullave të nenit 41 të Kodit Zgjedhor nga ana e sekretarit të KQV-së dënohet me gjobë nga 3,000 deri në 60,000 lekë ose me burgim deri në 6 muaj.

3. Shkelja e ndonjërit nga parimet e përgjithshme të parashikuara në nenin 3 të Kodit

Zgjedhor në rastet kur kjo shkelje nuk ka ndikuar në rezultatin e zgjedhjeve, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë nga 100,000 deri në 500,000 lekë.

4. Gjoka e vendosur nga KQZ-ja përbën titull ekzekutiv dhe ekzekutohet sipas procedurave të parashikuara në nenin 510 të Kodit të Procedurës Civile.

PJESA V

HYRJA NË FUQI

Neni 18

Udhëzimi i KQZ-së nr. 4, datë 9.3.2009, “Për organizimin dhe funksionimin e KQV-së”, shfuqizohet.

Neni 19

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARE

Lefterije Luzi

UDHËZIM

Nr. 3, datë 4.3.2015

PËR PROCEDURËN E HEDHJES SË SHORTIT PËR PËRCAKTIMIN E RENDITJES SË SUBJEKTEVE ZGJEDHORE NË FLETËN E VOTIMIT

Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, në mbështetje të nenit 21, pika 1, nenit 23, pika 1, germa “b”, dhe nenit 98 pika 5, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

UDHËZON:

Neni 1

Qëllimi

Ky udhëzim ka për qëllim të përcaktojë rregullat për hedhjen e shortit, për përcaktimin e renditjes në fletën e votimit të subjekteve zgjedhore, si dhe për përcaktimin e renditjes në pjesën që i përket koalicionit zgjedhor në fletën e votimit, të partive politike pjesëtare të koalicionit.

Neni 2

Hedhja e shortit për renditjen e subjekteve

zgjedhore në fletën e votimit në zgjedhjet për Kuvend

1. Për përcaktimin e renditjes së partive politike dhe koalicioneve zgjedhore në fletën e votimit për zgjedhjet për Kuvendin hidhet një short.

2. Në rast se për një zonë zgjedhore regjistrohen kandidat të propozuar nga zgjedhësit, renditja midis këtyre përcaktohet me short. Në renditjen përfundimtare të fletës së votimit, kandidatët e propozuar nga zgjedhësit vendosen pas renditjes së partive politike dhe koalicioneve zgjedhore. Në rast se ka vetëm një kandidat të mbështetur nga zgjedhësit, ky i fundit do të shënohet në fletën e votimit pas partive politike dhe koalicioneve zgjedhore.

3. Në rast se, në përfundim të hedhjes së shortit renditen njëra pas tjetrës parti, të cilat kanë emërtime dhe shkronja nistore të përafërta dhe që mund të konfuzojnë zgjedhësit, shorti përsëritet, por jo më shumë se tri herë. Në rast se edhe pas hedhjes së tretë të shortit përsëri renditen njëra pas tjetrës parti që kanë emërtime apo sigla të përafërta, këto do të zhvendosen në renditje deri në katër radhë.

Neni 3**Hedhja e shortit për renditjen e partive politike pjesëtare të koalicionit zgjedhor**

Pas përcaktimit të renditjes në fletën e votimit të partive politike që kandidojnë më vete, koalicioneve zgjedhore dhe kandidatëve të propozuar nga zgjedhësit, KQZ-ja me short përcakton renditjen e partive politike, pjesëtare në koalicionin zgjedhor, brenda hapësirës që i përket koalicionit zgjedhor në fletën e votimit.

Në rast se në përfundim të hedhjes së shortit, midis partive politike pjesëtare të koalicionit, renditen njëra pas tjetrës parti, të cilat kanë emërtime dhe shkronja nistore të përafërta dhe që mund të konfuzojnë zgjedhësit, shorti përsëritet, por jo më shumë se tri herë. Në rast se edhe pas hedhjes së tretë të shortit përsëri renditen njëra pas tjetrës parti që kanë emërtime apo sigla të përafërta, këto do të zhvendosen në renditje deri në katër radhë.

Neni 4**Hedhja e shortit për renditjen e subjekteve zgjedhore në fletën e votimit, për zgjedhjet****për organet e qeverisjes vendore**

1. Në zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore, shorti organizohet fillimisht për renditjen në fletën e votimit, të kandidatëve për kryetar të njësisë të qeverisjes vendore. Në këtë rast, KQZ-ja organizon hedhjen e shortit për renditjen e kandidatëve për kryetar të njësisë së qeverisjes vendore në fletën e votimit për çdo zonë zgjedhore.

2. Për përcaktimin e renditjes në fletën e votimit për këshillin e bashkisë, KQZ-ja organizon një short sipas përcaktimeve të neneve 2 dhe 3, të këtij udhëzimi, duke përfshirë në short të gjitha partitë politike që kandidojnë më vete, koalicionet zgjedhore dhe kandidatëve të propozuar nga zgjedhësit që janë regjistruar si të tillë në të gjitha zonat zgjedhore.

3. Për çdo subjekt të përcaktuar në pikën 2. të këtij neni, përcaktohet numri rendor sipas rezultatit të shortit. Në renditjen përfundimtare në çdo fletë votimi për këshillin e bashkisë, subjekti zgjedhor do të renditet sipas numrit rendor që ka nga rezultati i shortit, pavarësisht nga numri i subjekteve që regjistrohen në zonën zgjedhore përkatëse.

Neni 5**Veprimet paraprake përpara hedhjes së shortit**

1. Në datën dhe në orën e caktuar për organizimin e shortit, sekretari i përgjithshëm i KQZ-së sigurohet paraprakisht për praninë e përfaqësuesve të subjekteve zgjedhore, të cilat kanë regjistruar listat shumëvjeçare apo janë regjistruar si kandidat të propozuar nga zgjedhësit, sipas rregullave të përcaktuara në Kodin Zgjedhor dhe i fton të zënë vendet e caktuara. Në zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të pranishëm janë dhe kandidatët për kryetar të njësisë të qeverisjes vendore.

2. Mosparaqitja e ndonjë prej përfaqësuesve të subjekteve zgjedhore, nuk pezullon procedurat e shortit. Në këtë rast, KQZ-ja, me vendim të ndërmjetëm, cakton një punonjës të administratës së KQZ-së, të tërheqë shortin për subjektin zgjedhor, përfaqësues i së cilës nuk është prezent.

3. Data, vendi dhe ora e zhvillimit të shortit publikohet në faqen zyrtare të internetit të KQZ-

së dhe shpallet në hyrjen e saj në këndin “njoftime”.

Neni 6

Procedura e shortit për përcaktimin e renditjes së subjekteve zgjedhore

1. Në një enë transparente futen aq gogla sa është edhe numri i subjekteve zgjedhore pjesëmarrëse në short.

2. Në secilën prej goglave futet nga një shirit letër ku shënohet një nga numrat, duke filluar nga njëshi deri te numri i barabartë në numrin e subjekteve zgjedhore, pjesëmarrëse në short.

3. Përfaqësuesit e subjekteve zgjedhore do të tërheqin secili me radhë një gogël nga ena. Përfaqësuesi i subjektit zgjedhor do të hapë goglën dhe do të lexojë numrin që është shënuar në të. Numri i cili ka rënë si rezultat i tërheqjes së goglës nga përfaqësuesi i subjektit zgjedhor, do të jetë dhe numri rendor që subjekti zgjedhor do të ketë në fletën e votimit. Rasti mbahet shënim nga sekretari i KQZ-së.

4. Radha e tërheqjes së goglave nga përfaqësuesit e subjekteve zgjedhore përcaktohet me parashort, i cili zhvillohet sipas kësaj procedure:

a) Në një enë tjetër transparente futen aq gogla sa është edhe numri i subjekteve zgjedhore pjesëmarrëse në short;

b) Në secilën prej goglave futet një shirit letre ku shënohet emri i subjektit zgjedhor;

c) KQZ-ja cakton një person nga stafi për të tërhequr goglat.

d) Personi i caktuar nga stafi i KQZ-së tërheq një gogël, e hap dhe lexon emrin e subjektit

zgjedhor që është shënuar në shiritin brenda goglës dhe ia jep sekretarit të KQZ-së;

e) Subjekti zgjedhor që është shënuar në shiritin e letres brenda goglës së parë do të jetë i pari që do të tërheqë në shortin që do të zhvillohet sipas procedurës së përcaktuar në nenin 4, pikat 1, 2 dhe 3, kështu do të vazhdohet deri në tërheqjen e të gjitha goglave brenda në enë.

Neni 7

Procedura e shortit për përcaktimin e renditjes së partive politike pjesëtare të koalicionit zgjedhor

Procedura për organizimin e shortit për përcaktimin e renditjes së partive politike pjesëtare të koalicionit bëhet sipas rregullave të përcaktuara në nenin 6, për organizimin e shortit për subjektet zgjedhore.

Neni 8

Rezultati i shortit

KQZ-ja në çdo rast miraton me vendim rezultatin e shortit.

Neni 9

Hyrja në fuqi

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARE
Lefterije Luzi

